

KATILIMCI BÜTÇELEME ve BARCELONA ÖRNEĞİ

İsmail GÜNEŞ¹

Öz

Katılımcı Bütçe, kamu harcamalarının tahsisinde uzun zamandan beri önemli bir araç ve yeni demokratik bir yöntem olarak kabul edilmektedir. Katılımcı bütçeleme, yerel hizmetler için kamu kaynaklarını demokratik bir şekilde tahsis etmeyi ve toplulukların kamu bütçelerinin nasıl harcanacağına karar vermelerini amaçlar. 1989 yılında Porto Alegre’de ortaya çıktığından beri, birçok ülkede uygulanmış ve dünya çapında giderek daha fazla uygulanmaktadır. Bu makale, 2020-2023 yılları arasında Barcelona belediyelerinde katılımcı bütçeleme kullanımını incelemektedir. Bu çalışmada Barcelona kentinin resmi katılımcı bütçeleme sitesi olan “Barcelona.Decidim” verileri kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: demokrasi, katılımcı bütçeleme, yönetim, Barcelona, bütçe

Jel Sınıflaması: H61, H72, H77, H83

PARTICIPATORY BUDGETING AND THE CASE OF BARCELONA

Abstract

Participatory Budget has long been accepted as an important tools and new democratic method for allocation of public expenditures. Participatory budgeting is the process by which citizens deliberate and negotiate the distribution of public resources and it aims to democratically allocate public money for local services, enabling communities to decide how public funds are spent . Since its origination in 1989 in Porto Alegre, it has been implemented across Europe and worldwide. This article analyses participatory budgets in Barcelona municipalities during 2020–2023. For this study, The analysis has been performed using “Barcelona.Decidim” platform databes.

Keywords : democracy, participatory budgeting, governance, Barcelona, budget.

JEL Classification : H61, H72, H77, H83

¹ Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, ismailgunes@cu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9048-9433

1. Giriş

Demokratik bir rejimde sosyal faydanın maksimize edilmesi, halkın talep ve isteklerine uygun işler yapılması ve vatandaş memnuniyetinin sağlanması hükümetlerin temel amaçlarından. Bu amaçla pek çok ülkede değişik girişimler ortaya çıkmıştır. Kamu bütçesi alanında “Katılımcı Bütçeleme” (KB) bu girişimlerden en önemlisidir. İlk defa 1989 yılında Brezilya’da uygulanmasından bu yana kent sakinlerinin, politikacıların ve akademik çevrelerin ilgi odağı olmuştur (Kelly,1998; Rosen:2004).

Katılımcı bütçeleme uygulamalarının artışı akademisyenlerin araştırmaları için değerli kaynaklar sağlarken, yurttaş katılımını teşvik eden akademik araştırmalar da artmıştır. Katılımcı Bütçeleme konusundaki araştırmalar kamu maliyesi alanının yanı sıra kamu yönetimi, ekonomi, hukuk ve sosyoloji araştırmaları kapsamında da çoklu disiplinleri kapsayacak şekilde ele alınmıştır.

Çalışmada öncelikle katılımcı bütçelemenin tanımı, kısa tarihçesi, katılımcı bütçe sürecinin aşamaları, katılımcı bütçeleme sürecinden beklenen faydalar ve bu süreçte karşılaşılan zorluklar ele alınmıştır. Çalışmamızda örnek katılımcı bütçe uygulaması olarak İspanya’nın Katalan Bölgesinin başkenti Barselona incelenecektir. Pek çok ülkede katılım bütçeleme farklı şekillerde uygulanmaktadır. 2020 Yılında yayımlanan “Porto Alegre, Paris ve Seul Katılımcı Bütçe Modelleri” ve “Katılımcı Bütçelemeyi Etkileyen Başarı Faktörleri: New York Örneği” adlı iki ayrı çalışmada dört farklı kentte katılımcı bütçeleme uygulaması incelenmiştir. Bu çalışmada ele alınan Barselona kenti Avrupa’nın altıncı büyük metropolü olma özelliği yanında kent nüfusunun %18.52’si yabancılardan oluşmaktadır. Kentin tarihsel, kültürel, etnik dokusu kenti diğer kentlerden ayırmakta ve çekici kılmaktadır. Son yıllarda farklı katılımcı, yenilikçi yöntemler yanında, akıllı kent alanında dikkat çekici atılımlar yapması, dünyanın her yerinden girişimci için cazibe alanına dönüşmüş olması, Barselona kentinin katılımcı bütçeleme uygulamasının ilk denemesini ve şu ana kadarki ilk sonuçlarının analiz edilmesini önemli hale getirmektedir. Çalışmada 2020-2023 döneminde Barselona’da ilk defa uygulanan katılımcı bütçe sürecinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmada katılımcı bütçeleme süreci sonunda Barselona kentini oluşturan 10 ilçe ve 73 mahallede uygulanmak üzere seçilen 76 proje ele alınmıştır. Projeler, katılımcı süreçte aldıkları destekler, kategorilere göre seçimler, projelere ayrılan finansman ve projelerin bitme oranlarına göre sınıflandırılmıştır. Katılımcı bütçe uygulamasıyla ilgili “Decidim.Barcelona” platformunun detaylı incelenmesinin yanı sıra Barselona kentindeki katılımcı bütçe

uygulamalarıyla ilgili yerinde gözlem ve incelemelerde bulunulmuştur. Bu kapsamda 28 Mayıs-3 Haziran 2003 tarihleri arasında Barselona'nın dört ilçesinde, 12 mahallede on altı projenin uygulanması yerinde incelenmiştir.

2. Katılımcı Bütçe

Dünya'daki ilk kapsamlı katılımcı bütçe uygulaması 1989'da Brezilya İşçi Partisi tarafından Porto Alegre'de gerçekleştirmiştir. Katılımcı bütçenin bazı fonksiyonlarının tarihte ilk kez 1295 gibi erken bir tarihte İngiltere'de uygulama alanı bulduğu söylenmektedir. Kuşkusuz bugünkü katılımcılık anlayışıyla bire bir örtüşmemekle beraber Kral Henry'nin ölümünün ardından yerine geçen I. Edward, babasının kabul etmek istemediği Magna Carta'yı kabul etmekle kalmayıp alışılmışın dışına çıkarak parlamento toplantıları yapmış ve Avam Kamarası ve Lordlar Kamarasını tek bir parlamento olarak çağırمامıştır. Bunun yerine baronları ilgilendiren konularda baronları davet etmiş, yerli halkı ilgilendiren konularda köy, kasaba ya da kent temsilcilerini davet etmiştir. Bu uygulama diğer sınıflar için de benzer şekilde uygulanmıştır (Gardiner, 1910: 143-144). 1295'de savaş için gerekli paranın toplanması için yapılan toplantıya baronlar, din adamları ve şövalyelerin yanında kasabalıların da çağrılmış olması katılımcılığın ilk adımı olarak değerlendirilebilir. Bu model karar sürecinde birçok kesimi kapsamaması nedeniyle "Model Parlamento", İngiliz "Model Konferansı" olarak adlandırılmaktadır Bu model konferans "Tüm insanları ilgilendiren sorunlar tüm insanlar tarafından onaylanmalıdır" şeklinde tarihe geçen bir şart getirmiştir (Thompson,1953; Angelucci, Meraglia&Voigtlander,2017; Boucoyannis, 2015). Bu olay iki taraflı parlamentonun temellerini oluşturmuştur ve mutlak monarşi zayıflama sürecine girmiştir. İki ayrı parlamentonun oluşması, halkın istek ve sorunlarını belirli oranlarda da olsa yönetime aktarmasını sağlamıştır. Lordlar Kamarası (House of Lords) ve Avam Kamarası (House of Commons) ayrımının temelinde ise, köylüler Parlamentoda temsil edilmeye başlandıktan sonra senyörlerin, soyluluk unvanına sahip olmayanlarla eşit bir ortamda yer almak istememeleri üzerine "Alt Meclis", "Üst Meclis" şeklindeki oluşuma gidilmesi bulunmaktadır (Erkul, 2015:131-151). Lordlar Kamarası bakımından "monark" meclis başkanlığını sürdürmekle beraber, Avam Kamarasının toplantılarına monarkın katılmaması sebebiyle bu toplantılarda alınan kararları monarka bildiren "Sözcü" (Speaker), bu meclisin başkanı haline gelmiştir (Kama, 2016; TBMM, 2016). Magna Carta'nın açtığı yoldan yüzyıllar boyunca yaşanan ilerlemeler çağdaş bütçe sistemlerinin temelini oluşturmuştur. Bu anlamda Magna Carta ve 1295'de halkın parlamentoda yerel sorunlar konusunda karar ve danışma sürecine dahil edilmesi önemli bir detaydır.

Modern anlamda katılımcı bütçe 1989 yılından bu yana dünyada ilgiyle karşılanmış ve pek çok ülkede hızla yaygınlaşmıştır. Katılımcı bütçelemenin amacı ister kaynak tahsisatı, ister halkın katılımını artırmak, ister savunmasız kesimlerin fikirlerini ifade etmeleri için bir yöntem sağlamak olsun, bir yerel yönetim aracı olarak geniş çapta kabul görmüştür. Günümüzde 2000'e yakın kentte uygulama alanı bulduğunu görülmektedir (Wampler&Avritzer, 2004; Cabannes, 2023).

Günümüzde katılımcı bütçeleme konusunda ülkeden ülkeye değişen farklı uygulama modelleri mevcuttur. Katılımcı bütçelemenin tek bir tanımı ve tek tip uygulama biçimi yoktur. Ancak katılımcı bütçelemede mali konular tartışılmakta ve katılımcı bütçelemenin kendisi sınırlı kaynakların kullanılmasını içermektedir. Genel olarak yerelde uygulama alanı bulan katılımcı bütçeleme sürdürülebilir ve yenilenebilir nitelikte olmalıdır. Herhangi bir mali konuda bir defaya mahsus bir toplantı veya referandum yapılması katılımcı bütçeleme için yeterli değildir. Süreç yenilenebilir olması yanında bir tür kamu müzakeresini içermelidir. Katılımcı bütçeleme vatandaşlara açık olan belirli toplantılar veya forumlar, yürütme konseyi veya geleneksel hükümet kurumu toplantıları çerçevesinde gerçekleşmelidir. Sonuçların izlenebilmesi için hesap verebilir olmalıdır (Wampler, 2012).

Katılımcı bütçelemenin hedeflerine baktığımızda, idari kurumların rasyonel gelişimini desteklemek; kaynak tahsisini iyileştirerek sosyal adaleti sağlamak, idari kurumların rasyonelliğini ve katılımını artırmak hedefi ön plana çıkmaktadır. Genel özellikleri ve ön plana çıkan fonksiyonlarını ele alarak katılımcı bütçelemeyi tanımlamaya çalışılırsa "Katılımcı Bütçeleme", vatandaşların sınırlı kamu kaynaklarının tahsisi konusunda müzakere edebildiği ve sonunda kamu kaynaklarının tamamının veya bir kısmının tahsisine karar verebildiği, tekrarlanabilir bir karar verme sürecidir (Studzieniecki, & Meyer 2018). Başka bir deyişle, "Katılımcı Bütçeleme", vatandaşların kamu bütçesi harcamalarının bir kısmının önceliğini belirlediği, kent sakinlerinin ve temsilcilerinin resmi veya gayri resmi toplantılar yoluyla insanların yaşamlarıyla ilgili kamu bütçesi harcamalarını tartıştığı, öncelik belirlediği, proje önererek ve oylayarak karar verdiği çağdaş bir bütçeleme yöntemidir. Vatandaşların müzakeresi, iletişimi ve koordinasyonu yoluyla hükümetin kamu kaynaklarını etkili ve makul bir şekilde tahsis etmesine, vatandaşların bütçe karar alma sürecine doğrudan katılmasına ve karar vermesine izin veren bir karar alma sürecidir. Yves Cabannes, katılımcı bütçelemeyi "insanların kamu kaynaklarının tamamının veya bir kısmının nihai kullanımına ilişkin kararlar aldığı veya bu kararlara katkıda bulunduğu bir mekanizma olarak tanımlamaktadır (Cabannes,2004).

Katılımcı bütçeleme, vatandaşların bütçenin bölümlerinin nasıl tahsis edilmesi gerektiğine ilişkin önceliklere karar vermesine olanak tanıyan bir yöntemdir. Katılımcı bütçelemenin uygulanabileceği alanın büyüklüğü ve katılımcı bütçe kapsamında kullanılacak bütçe miktarı esnekliğe sahiptir ve bundan daha da önemlisi belirli bir bölgede yaşayan ve bütçe tahsisatından önemli ölçüde etkilenen vatandaşların bütçenin tahsisinde karar alma sürecine katılmasına ve kamu bütçesinin bir kısmının harcama önceliklerini belirlemesine olanak sağlamaktadır (Sintomer, Herzberg, Röcke vd 2012; Sousa,2001).

Kamu bütçelerinin tahsisi büyük ölçüde hükümet yetkilileri, uzmanlar, seçilmiş temsilciler ve bürokrasi tarafından kontrol edilirken, katılımcı bütçe uygulamada demokratik yöntemler yoluyla topluluk üyeleri kendileri karar verirler. Bu, geleneksel bütçe sisteminin karar alma şeklinden tamamıyla farklıdır. Katılımcı bütçeler, vatandaşlara gerçek bir güç vererek, gerçek parayı kamusal tercihlerde kullanmak üzere tahsis etmektedirler. Karar verme sürecinin müzakere yoluyla işlemesi demokratik değerlerin yansımasıdır. Katılımcı bütçeleme, doğrudan demokrasi ve müzakereci demokrasi unsurlarını birleştirir (Tanaka, 2007; He, 2011).

Bütçeleme son derece teknik ve uzmanlık gerektiren bir alandır ve insanların katılımını sağlamak için fonların tam olarak ve doğru şekilde tahsisatını sağlamak zordur. Bu nedenle katılımcı bir bütçenin uygulama kapsamının tanımlanması ve sınırlarının iyi belirlenmesi gerekir. İnsanların katılımlarının şekli, izin verilecek alanlar, miktarı ve kuralları iyi düşünülmelidir. Katılımcı bütçeleme, projenin en başından sonuna kadar insanları karar ve izleme sürecine dahil etmesi nedeniyle insanların kendi kamusal kaynaklarını yönetme konusunda toplumu oluşturan bireylere vicdani ve etik sorumluluklar da yüklemektedir. Vatandaş, bütçeleme sürecine katılarak kamu kaynaklarının toplumsal ihtiyaçlara göre göre harcanmasına katkı yapmaktadır.

3. Katılımcı Bütçeleme Uygulama Süreci ve Aşamaları

Katılımcı bütçelemenin uygulama süreci, farklı aşamalar ve bileşenlerden oluşmaktadır. Bir yıl devam eden bu sürece “katılımcı bütçeleme döngüsü” adı verilmektedir. Katılımcı bütçelemenin tartışılması, müzakereler, oylama ve uygulanması süreci temel olarak aşağıdaki aşamaları içerecek şekilde bir yıl sürmektedir (Wampler,2000; Pena,2020).

1. Aşama: Katılımcı bütçelemenin anlaşılması ve benimsenmesi; Vatandaşlar, STK, meslek kuruluşları, topluluklar, sektörler, kurum ve kuruluşlar, kişiler, üniversiteler gibi tüm taraflarca katılımcı bütçelemeyi anlama, destek olma, beyin fırtınası ve fikirsel destek verme aşamasıdır.

2. Aşama: Vatandaş toplantıları, yerel ve sektörel toplantılar, mahalle ve kent katılımcı komisyonları veya meclislerin, kişi ve kurumların koşullara uygun öneriler hazırlaması ve sunması, savunuculuk faaliyetleri ve destek arayışları aşaması.
3. Aşama: Projelerin katılımcı anlayış ile değerlendirilmesi ve halkın onayına sunulması, çevrimiçi ve çevrimdışı yöntemlerle oylama yapılması ve projelerin sırasının oylama ile belirlenmesi.
4. Aşama: Seçilen projelerin yerel yönetimlerin bütçelerine ve faaliyet programlarına dahil edilmesi, belediye meclisleri tarafından onaylanarak kesinlik kazanması süreci.
5. Aşama: Projelerin ilgili dönemde uygulanması ve izlenmesi.

Katılımcı bütçeleme ilk döngüsü genellikle Mart ayında başlamakta, Ekim veya Kasım aylarında sona ermektedir. Katılımcı bütçeleme ikinci döngüsü, izleyen yılda başlayan uygulama ve izleme döngüsüdür. Bu döngüler teknik çalışmalarla başlar ve projelerin uygulanması ve onaylanması ile sona erer. Yerel yönetimler, vatandaşlar ve genellikle bütçe izleme komiteleri ya da katılımcı bütçe komiteleri süreci iş birliği içinde takip ederler.

Kuşkusuz politikadan etkilenen tüm vatandaşların veya temsilcilerinin toplu karar alma sürecine katılmalarını sağlamak kolay ulaşılabilecek bir hedef değildir (Innes& Booher,2004:419). Katılımcı bütçelemeden beklenen toplumsal faydaların elde edilebilmesi ve başarılı olabilmesi için halkın katılımcı bütçeleme ne olduğunu anlaması ve benimsemesi gerekir ki bu zaman alabilecek bir süreçtir. Bu süreçte katılım ve aktif vatandaşlık kavramları vatandaşlara anlatılarak katılımları teşvik edilmelidir. Üniversiteler ile ortaklık mekanizması kurulmalıdır. Belirli koşullar altında rasyonel bir şekilde ve değerlendirme yaparak karar alınması için yerel yönetimler resmi olarak oylamadan önce genellikle bir dizi hazırlık yapmak, toplantı ve tartışmalar düzenlemek durumundadır. Bu süreç bazı yasal düzenlemeler yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Katılımcı bütçeleme sürdürülebilir olabilmesi için ayrılacak bütçe ve fonların sürekliliği düzenlenmeli ve kurallara bağlanarak kesintisiz uygulaması sağlanmalıdır. İradi olmaktan çok yasal dayanakları belirlenmelidir. Katılımcı bütçeleme uygulaması sonucunda kaynak tahsisatının iyileştirilerek, sosyal adaleti sağlama yönünde iyileşmeler sağlanacağına kamuoyu ikna edilmelidir. Kent merkezi ve mahallelerin yanı sıra ilçelere ve kırsal kesimlere doğru katılım genişletilmelidir. Diğer taraftan katılımcı bütçelemeden sorumlu birimler, uygulama sürecinin nasıl işleyeceği, iletişim, gözetim ve kontrol süreçleri kurumsallaştırılmalıdır.

4. Katılımcı Bütçeleme Sürecinde Beklenen Faydalar ve Uygulamada Karşılaşılan Zorluklar

Kentleri yönetenler, kentlerde yaşayanlar sorunların çözümünde başarılı ve yenilikçi politika araçlarına her zaman gereksinim duymuşlardır. Özgürlük ve demokrasinin dünyada ana akım ve eğilim haline geldiği günümüzde, demokratik bilincin yükselişiyle birlikte kamu politikalarının planlanmasında vatandaşların katılımı konusu ana bir akım haline gelmiştir. Temelde rasyonel müzakere ve kaynak aktarım süreci yoluyla, vatandaşlar ve kamu görevlileri açısından sonunda yerel halkın ihtiyaçlarına uygun politikalar bulunmasını sağlamayı amaçlayan katılımcı bütçeleme, teşvik edilen en iyi demokratik uygulamalardan biri olarak kabul edilmektedir (OECD,2022).

Açık yönetim ve halkın katılımı kavramları altında, vatandaşların doğrudan katılımı vurgulanmakta ve "müzakereci demokrasi" ve "katılımcı bütçe" kavramları türetilmektedir. "Müzakereci demokrasi", kamu politikasının veya karar alma sürecinin katılımcı yönüne vurgu yapmaktadır. Bu, katılımcı bütçelemenin temel taşıdır ve "katılımcı bütçeleme", vatandaşların tekliflerine odaklanarak bütçe tahsisi ve uygulama mekanizmalarına katılımı sağlamaktır. Katılımcı bütçelemenin teşvik edilmesi demokrasiye yeni bir anlam kazandırmaktadır. Katılımcılık ve toplumsal konulara duyarlılığın artması, vatandaşların siyasi ve ortak yaşam konularına duyarsızlığı azaltarak daha geniş bir sivil katılımı teşvik edebilecektir. İnsanların kamusal konulara daha fazla ilgi duyması, daha fazla toplum kanaat önderinin ortaya çıkmasını ve aktif vatandaşlık örneklerinin ortaya çıkmasını sağlayabilir. Hükümet, kuruluşlar ve bölge sakinleri arasındaki ilişkiyi güçlendirmek suretiyle daha şeffaf, daha adil ve daha verimli bütçelerin hazırlanmasını teşvik edebilecektir (Ebdon& Franlin:2004).

Temsili demokraside halkın temsilcisi konumunda olan milletvekillerinin veya yerelde meclis üyelerinin bütçenin gözden geçirilmesi ve denetlenmesi konusunda kendilerinden beklenen rolleri etkin bir biçimde yapamaması kamuoyunda bütçe konusunda halkın temsilcilerinin gerçek bir gücü olmadığı algısı yaratmaktadır. Özellikle demokratik kültürün yeterince gelişmediği toplumlarda siyasi karar sürecinde halkın temsilcilerinin kararlarının bağlı oldukları parti, gruplar veya liderleri tarafından kullanılması temsili demokrasiye olan güvende erozyon yaratmaktadır.

İdari açıdan katılımcı bütçeleme, bütçe tahsislerini gözden geçirerek ve projelerin önemini halka, kent sakinlerine sivil toplum temsilcileri aracılığıyla sıralayarak yönetsel demokrasiyi

inşa etme yöntemidir. Siyasi reform açısından yerel demokrasiyi tanıtmanın bir yoludur ve ana hedefi yerel halkın katılımı ile demokrasiyi güçlendirmektir. Günümüzde katılımcı bütçeleme yerel bir demokratikleşme stratejisi haline gelmiştir. Yerel yönetimlerin karar alma mekanizmasının demokratikleşmesine yardımcı olmaktadır.

Katılımcı bütçeleden beklenen faydaların ortaya çıkabilmesi için daha açık ve şeffaf bir mali bütçe bilgi açıklama sistemi kurulması gerekmektedir. Kent sakinlerinin bütçenin teknik işleyişi ve süreçlerini bilmesi beklenemez. Ancak mali hizmetlerden sorumlu birimler yeterli ve anlaşılır bilgi sağladığında ve mali kaynakların genel düzenlemesini açıkladığında, insanlar kamu parasının nereye ve nasıl harcanacağını anlayabilirler ve katılımları ile görüşlerini belirtebilirler. Katılımcı bütçeleme bu anlamda yolsuzluğu azaltmak, yönetimi iyileştirmek, açıklık ve şeffaflığı sağlamak, yerel halk için sosyal hizmetler sağlamak yanında memnuniyetsizlikleri ve şikâyetleri azaltıcı, kapsayıcı role sahiptir. Katılımcı bütçenin, kamu bütçesinin şeffaflığını artırmak suretiyle halk ile hükümet arasındaki bilgi asimetrisini düzeltmesi beklenmektedir.

Katılımcı bütçe, demokrasinin değerini vurgulamakla kalmaz, aynı zamanda ekonomik önemini de ön plana çıkarır. Katılımcı bütçeleme, kamu tercihlerinin ifade edilmesine, koordine edilmesine ve birleştirilmesine, kamu kaynaklarının halkın gerçek ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmasına ve kamu bütçelerinin etkinliğinin artırılmasına yardımcı olur. Katılımcı bütçelemenin mali açıdan şu katkıları sağlaması beklenmektedir;

1. Gereksiz harcamaların ve israfın azalması, maliyetlerin düşmesi ve bunun sonucunda sınırlı olan mali kaynakların daha etkin kullanılmasının sağlanması,
2. Yerel yönetim kapasitesinin ve yönetim performansının iyileştirilmesi,
3. Kamu mal ve hizmetlerine yönelik tercihlerin daha doğru bir şekilde açıklanması,
4. Kamu mali kaynaklarının en uygun şekilde tahsis edilmesinin sağlanması ve vatandaşların en çok ihtiyaç duyduğu kamu projelerinin uygulanmasına fırsat yaratılması,
5. Demokratik ve katılımcı mali yönetim anlayışının geliştirilmesi,
6. Kamu hizmetlerinin sunumunun kalitesinin iyileştirilmesi ve kamu hizmeti projelerinin faydalarının en üst düzeye çıkarılmasına katkı yapılması.

Katılımcı bütçeleme, toplam bütçenin ve yıllık harcamaların küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Mevcut yerel ya da merkezi hükümetlerin politikalarında önemli değişimlere yol açmamaktadır. Peki, buna rağmen katılımcı bütçelemenin bu kadar popüler olmasının nedeni nedir? En önemlisi vatandaşların karar alma sürecine doğrudan katılımının sağladığı aidiyet duygusudur. Herhangi bir yerel yönetimin kendi sunduğu hizmetten ziyade vatandaşlar sahiplendikleri ve talep ettikleri projelere daha fazla değer atfetmektedirler.

Katılımcı bütçeleme, kendini dışlanmış hissedenen, toplumda marjinalleştirilmiş kişilerin temsilcilerini de sürece dahil etmektedir. Bu yönüyle kapsayıcıdır. Kent sakinlerinin tercihlerini ve görüşlerini doğrudan ifade ettikleri bu mekanizma, vatandaşların ve STK'ların bütçeleri gözden geçirmesi, karar vermesi ve izlemesi için katılım olanağı tanıyan bir süreçtir. Bu anlamda katılımcı bütçeleme bir toplumda demokratikleşme sürecine katkı yapmakla kalmamakta alternatif politikalar üretmeye olanak sağlamaktadır.

Katılımcı bütçeleme toplumun her düzeyindeki kentsel çatışmaları azaltmaya, sosyal uyum ve istikrarı sağlamaya yardımcı olabilir. Katılımcı bütçeleme, şehrin tüm kesimlerinin bütçe kaynaklarından faydalanması sonrasında farklı gruplar arasındaki çatışmaları azaltabilir. Kamu bütçesi süreci aracılığıyla, toplumun farklı kesimleri diyaloga katılabilir. Katılımcı bütçeleme yoluyla, toplum ve karar vericiler arasında iletişim kurulur ve sosyal, ekonomik ve çevresel politikaların sürdürülebilir gelişimi sağlanabilir.

Katılımcı bütçeleme sürecinin olumlu yönleri yanında uygulama örneklerinden gözlemlenen pek çok zorluk da mevcuttur. Bunların en başında yenilikçi ve katılımcı bir yöntem olan katılımcı bütçelemeye karşı geleneksel bütçe yapım sürecinde rol alanların takındığı tavidir. Bütçenin idari kurumlar tarafından derlenmesi, kanuna dayalı geleneksel yönetim ve bütçe yapma alışkanlıkları ile yeni yöntemler arasındaki uyum sağlamada bürokratik ve vatandaşların tutumları yer yer güçlük yaratabilmektedir. Siyasi güçlerin yetkilerinin bir kısmını paylaşma konusunda direnç göstermesi de olası zorluklardandır. İdare bütçe sürecinde kamuoyunun görüşlerini dinlemiş olsa da, bütçeyle ilgili nihai karar hala idare tarafından kontrol edilmektedir. İdarenin kendi çıkarlarını veya gündemdeki belirli politikaları göz önünde bulundurarak vatandaşların taleplerinin sayısını azaltması ve vatandaşların taleplerinin içeriğini kontrol etmesi, bu talepleri yönlendirmesi muhtemeldir.

Siyasi sistemdeki bütçe bilgileri yeterince şeffaf olmayabilir. Bilgi paylaşımı eksikliği ve bilgi ifşasının neden olduğu bilgi asimetrisi, bütçe dengesizliklerine neden olabilir. Katılımcı bütçe bilgileri web sitesi oluşturmuş olsa da, ayrıntılı bütçe bilgileri düzeyi gereksinimleri

karşılmaktan uzak olabilir. Temel bütçe bilgilerini bulmak hala zordur. Bu bilgiler çoğu kez özet nitelikte olup ayrıntılı analize olanak vermemektedir. Gelecekte bütçe bilgilerinin açıklanmasının nasıl daha fazla teşvik edileceği, katılımcı bütçelemenin en önemli önceliklerinden biri olacaktır.

Katılımcı bütçelemenin kalitesini artırmak için öncelikle katılımcıların finansal verileri anlamaları ve finansal bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Ancak uygulamada vatandaşlardan bunları mükemmel şekilde beklemek doğru olmayacaktır. Katılımcı bütçeleme, karmaşık mali konuların tartışılmasından ziyade bütçe materyallerinin özetlenerek ve anlaşılır şekilde vatandaşa anlatılmasını gerekmektedir. Bu noktada en önemli konu bürokrasinin ve yetkililerin katılımcı bütçelemeyi manipüle etme olasılığıdır. Buna izin vermeyecek düzenlemeler ve kontrol mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Bütçe sürecinde siyasal tercihler, hemşehrilik, kayırmacılık, baskı gruplarının bütçeyi etkilemesi, bütçe gücünün bürokrasi elinde aşırı yoğunlaşması, yerel yönetim bütçelerinin çoğu zaman halkın ihtiyaçlarını gerçekçi ve tam yansıtmaması gibi ciddi sorunlar yaşanabilir. Vatandaşların bütçe sistemi üzerinde çok az denetimi vardır ve idari takdir genellikle yasama denetiminin ötesine geçmektedir. Geleneksel olarak bütçeye bakış açısı bütçenin sadece devletin işi olduğu yönündedir. Toplumun refahına ve kamu mal ve hizmetlerine daha fazla önem verilmesi sonrasında bütçe giderek kamunun bütçesine dönüşmüştür. Bütçenin finansmanının ağırlıklı olarak gerçek ve tüzel kişilerin gelir ve harcamalarından oluşması bu paranın nasıl kullanıldığı konusunda duyarlılığı artırmıştır. Bu anlamda bütçeyi hazırlayan bürokratik mekanizmasının, karar verici ve onaylayıcı yerel ya da genel meclislerin ellerindeki yetki ve etki alanının bir kısmını vatandaş ile paylaşması konusunda direnç oluşabilir, uygulamada engeller yaşanabilir.

Sınırlı kaynaklar ile sınırsız ihtiyaçlar arasında seçim önce kime hizmet verileceğine karar vermeyi gerektirmektedir ve zor bir süreçtir. Sivil katılım, bu tür zor konulardan sorumlu yetkililere siyasi bir kalkan sağlar. Böylece “yerel demokrasi” sorumluluk riskini azaltmak için bir araç haline gelebilir. Tartışmalar kısıtlı konularda ve dar çerçevede yapılarak yapılırken müzakereler ve tartışmaların genelde geniş çaplı ve odaktan uzaklaşarak yapıldığı görülmektedir. Katılımcı bütçelemede tartışılan kapsam arttıkça müzakerelerin kapasitesi ve kalitesi azalmakta ve süreç uzamaktadır. Katılımcıların bütçe konusunda yeterli donanıma sahip olmaması tartışmada ele alınan konuya odaklanmaktan çok fazla ve karmaşık konular ele alınabilmektedir. Bu ise zaman yönetimi anlamında sorunlar yaratmaktadır.

Vatandaşların bütçe karar alma sürecinin bazı yönlerini etkilemesine rağmen, çoğu katılımcı bütçeleme programının bir danışmanlık rolü vardır. Tüm güç sisteminin ve bütçe yapısının özü değişmemektedir. Çoğu katılımcı bütçeleme projesi yerel düzeyle sınırlıdır. Katılımcı bütçelemeyi daha yüksek hükümet seviyelerine ölçeklendirmek zor görünmektedir.

Bütçenin çıktı ve geri bildirim bağlantısında, bütçe sonuçlarının değerlendirilmesi çoğu kez ihmal edilmektedir. Bütçeyi yapanlar ve vatandaşlar sürecin ilk aşamalarından itibaren yeni bütçe hedefinin belirlenmesine ve bütçe tutarının kontrolüne daha çok zaman ve enerji harcarlarken bütçe harcama sonuçlarının değerlendirilmesi çoğu kez ihmal edilmektedir. Bütçelerin oluşturulması ve yatırımı sadece bir araçtır ve bütçelerin sonuçları da hedeflerdir. Performans değerlendirmesi olmadan, finansal kaynakların hedeflere uygun kullanılıp kullanılmadığı veya beklenen sonuçlara ne ölçüde ulaşıldığını bilmenin başka bir yolu yoktur. Katılımcı bütçeleme bu anlamda performans ölçüm sistemlerini sonuç odaklı şekilde kullanmayı daha öncelikli bir politika haline getirmelidir.

5. Katılımcı Bütçeleme Uygulaması Olarak Barselona Örneği

Dünyanın en çekici kentlerinden biri olan Barselona, iklimi, kent içinde 5 km boyunca uzanan plajları, ikonik parkları, çarpıcı mimarisi, renkli mahalleleri, sanatsal, sofistike ve bohem tarzıyla ilgi çeken bir Avrupa şehridir. Barselona şehrinin yılda 12 milyon turist alması bunun bir sonucudur. Gelen turist sayısı tüm Katalonya bölge nüfusunun neredeyse iki katıdır. Barselona Avrupa'nın en büyük altıncı metropol bölgesidir. “Dünyanın En İyi Şehirleri” raporuna göre kültürden lojistiğe, girişimciler için cazibesine ve turizm yatırımına kadar Barselona, yaşamak, seyahat ve ziyaret etmek için dünyanın en çekici dokuzuncu şehri ve yeni kurulan şirketler için dünyadaki en iyi beşinci şehir olarak nitelenmektedir (Ohr,2020). İşletmelerin ekosistemlerini izlemekle görevli Avrupa kuruluşu Startup Heatmap Europe'a göre, Barselona bir işe başlamak için ideal şehir sıralamasında üçüncü sırada yer almaktadır. Bunun nedeni, Barselona belediye meclisinin, uluslararası yetenekleri, araştırmacıları, yatırımcıları, girişimcileri ve yüksek nitelikli profesyonelleri çekmek için stratejik davranarak “Uluslararası Karşılama Masasını” kurması ve yeşil mutabakat kapsamında hareket etmek için taahhütte bulunmasıdır. Katalan bölgesi teknoloji şirketleri açısından yatırım çekmede tüm Avrupa sıralamasında yedinci sıraya yükselirken 2021'de yapılan yatırım miktarını dört katına çıkararak 1,5 milyar Euro'ya ulaşmıştır. (State Of European Tech 21). Bu bölümde ekonomik olarak güçlü bir yapıya sahip olan Barselona kentini biraz daha yakından tanıtarak katılımcı bütçe uygulamasının aşamaları, süreçler, proje uygulamaları ve sonuçları ele alınacaktır.

İspanya'nın yönetim şekli parlamenter demokrasiye dayalı monarşidir. General Franco'nun 36 yıllık diktatörlüğü 20 Kasım 1975'de ölümüyle sona ermiş ve Bourbon Hanedanı'ndan I. Juan Carlos İspanya tahtına çıkmıştır. Kral I. Juan Carlos, Haziran 2014'te tahttan feragat etmiş yerine oğlu VI. Felipe geçmiştir. Kralın yetkileri büyük ölçüde semboliktir. Esas yetki kralın atadığı hükümete aittir. Ancak, kral, yasama organını feshetme ve Anayasa'da belirtilen koşullarda halkoyuna başvurma yetkisine sahiptir. Hükümet, Anayasa uyarınca, 350 üyeli Temsilciler Meclisi ve 266 üyeli Senato'dan oluşan Parlamenta (Cortes Generales) karşı sorumludur (MFA,2023).

Franko rejiminin yıkılması ve demokratikleşme süreciyle beraber İspanya 1978 tarihli Anayasası'nın 137. maddesinde ülkenin otonom bölgelere (özerk topluluklar), illere ve belediyelere ayrıldığı ve bunların üçünün de özerkliğe sahip oldukları belirtilmektedir (Keleş,1993:13; Solten&Meditz;1988). 1978 Anayasası İspanya'yı oluşturan etnik grupların ve bölgelerin özerkliğini tanımakta ve haklarını teminat altına almaktadır. Otonom bölgelerin özerkliği gerçekten çok güçlüdür ve bu bölgelerin kendi parlamentoları vardır. Anayasadaki bu özerklik anlayışına karşın İspanya federal yapıda bir devlet değildir. Anayasasındaki üniter devlet vurgusuna rağmen fiili durum İspanya'daki uygulama bir tür adı konulmamış federalizme benzemektedir.

İspanya anayasasının ilgili hükümleri dışında, 17 bölgeden her birinin kendisine ait özerklik yasası bulunmaktadır. Bölgelerin kendi parlamento ve yürütme organları vardır. Ülkenin resmi dili "Castellano" İspanyolca'dır. Altı otonom bölgede (Katalonya, Bask Bölgesi, Galiçya, Valensiya, Navarra ve Balear Adaları) İspanyolca'nın yanısıra kendi bölgesel dilleri konuşulmaktadır. Özerk yönetimlerde ikinci bir resmî dil de kabul edilebilmekte ve bu yönetimler ulusal bayrak yanında kendi bölgesel bayraklarını da kullanabilmektedir. Katalonya, Bask Ülkesi ve Galisiya, 1978 Anayasası hazırlanmadan önce de özerklik statüsünü elde etmiş olduklarından, "Tarihsel Özyönetimler" olarak adlandırılmışlardır (MFA,2023).

Katalonya'nın başkenti ve İspanya'nın ikinci büyük şehri olan Barselona, yakın zamana kadar Madrid'in önünde ülkedeki en sanayileşmiş kentsel metropolü konumundaydı. Barselona şehrinin nüfusu 2021 verilerine göre yaklaşık 1,627,559 dur. Yıllık nüfus artış hızı % 0.11, yüzölçümü 99,11 km², nüfus yoğunluğu ise 16,422/km² olan şehrin ve diğer belediyelerin oluşturduğu büyükşehir metropol alanı nüfusu 2023'te 5.687.000 olmuştur (Maccrotrends:2023).

Katalonya'nın 2021'de 7.749.896 nüfusa sahip olduğu düşünülürse Barselona'nın Katalan bölgesinin nüfusunun %75'ini oluşturduğu görülür. Bu durum Barselona'nın Katalan bölgesi için önemini göstermektedir. Barselona 1992 Olimpiyatlarından sonra tüm dünyada büyük bir üne sahip olmuştur. 1992 Olimpiyatları kentin dönüşümüne katkı yapmış olimpiyat sonrasında kentin uluslararası tanınması, saygınlığı artmış ve Uluslararası turizmin önemli hedef varış yerlerinden biri haline gelmiştir. Kent merkezindeki turizm hareketliliği şehirdeki hizmet sektörünün gelişmesinde önemli bir etmen olurken sanayi Barselona bölgesinin geri kalan kısmına taşınmıştır. Barselona genişledikçe Katalonya'da güçlü bir sosyal ve ekonomik rol oynamıştır (Salet, Thornley & Kreukels 2003).

1992 Barselona Yaz Olimpiyat Oyunları Barselona'nın dünyada tanınması ve kentsel dönüşümün gerçekleştirilmesinde dönüm noktası olmuştur. Bunun yanı sıra Barselona kentinin dünyada tanınmasında Barselona Futbol Kulübünün rolü büyüktür. Akademik çevreler ve basın organları FC Barselona'nın Franco'nun otoriter rejimi altında Katalan kimliğinin ve Katalan ulusal duygularının ifade edilmesi için önemli bir araç işlevi gördüğünün farkındadırlar. Diktatörlük döneminde yasaklanan Katalan sosyal, politik ve ekonomik kurumları hızlı gelişimler göstermiştir (Shaw,1985; Kuper,1994). " *El Barça es més que un club* ", "Barça bir kulüpten daha fazlasıdır" anlamına gelmektedir. Bu ifade kulübün üstlendiği sosyal rolü ifade ettiği için artan bir şekilde bir slogan olarak benimsenmiştir.

5.1.Barselona Katılımcı Bütçe Süreci

Barselona Belediye Meclisi'nin aldığı kararla 2020-2023 döneminde katılımcı bütçe uygulamasının ilk denemesi yaşama geçirilmek istenmiştir. Bu kapsamda katılımcı bütçe için Barselona'nın 10 ilçesi ve 73 mahallesi için 30 milyon € bütçe tahsisi yapılmıştır. Projeler ilçelerin faaliyet programlarına dahil edilmenin yanı sıra yetkili belediye organı tarafından onaylanan 2020-2023 Belediye Yatırım Planı kapsamına alınmıştır. Barselona Belediye Meclisi katılımcı bütçe kapsamında gerçekleştirilebilecek harcamalar ve kısıtlama getirilen konulara açıklık getirmiştir. Buna göre izin verilen harcama türleri şunlardır:

1. Rehabilitasyon, yenileme çalışmaları, kamu tesislerinin veya kamu altyapılarının teknolojik veya mobilya ekipmanlarının sağlanması; sportif mekanların iyileştirilmesi, mahalle merkezlerinde bilgisayar sınıfları kurulması, evin yaşlılara uyarlanması, eğitim merkezlerinin okul ortamlarının düzenlenmesi, kütüphaneler,

- oyun kütüphanelerinin yenilenmesi, spor tesislerinde soyunma odalarının yapılması vb faaliyetler.
2. Küçük ölçekli tesislerin inşa edilmesi: spor sahaları, yeşil noktalar, değişik sporlar için özel alanlar,
 3. Kentsel ve kamusal alanların yeniden düzenlenmesi, iyileştirilmesi: sokaklar, meydanlar, parklar ve yeşil alanlar, kentsel bahçeler, hayvanlar için rekreasyon alanları vb.
 4. Altyapılar ve kent mobilyaları: Kamusal alanlarda her türlü sokak mobilyaları (banklar, çeşmeler, çöp kutuları), aydınlatma, bisiklet şeritleri, çocuk oyun alanları, yürüyen merdivenler, asansörler vb.
 5. Teknolojik uygulamalar veya altyapı: uygulamalar, yazılımlar veya bölge düzeyinde web siteleri geliştirmek, 3d yazıcının satın alınması, dijital akıllı beyaz tahtaların satın alınması, mobil uygulamalar, vb.

İzin verilmeyen harcamalar ise; eğitim amaçlı kurslar düzenlenmesi, kültürel veya boş zaman etkinlikleri, farkındalık kampanyaları, ders dışı etkinlikler, yaşlılara yönelik etkinlikler, spor etkinlikleri, envantere alınamayan malzemenin satın alınması, okul malzemeleri, ofis malzemeleri, genel olarak sarf malzemeleri, gıda tüketim malzemeleri, araştırma amaçlı mevcut durum raporları, eylem planları, teknik raporlar, dış danışmanların işe alınması, belediye alanlarının veya ilçelerinin işgücünün genişletilmesi, mevcut personelin saatlerinin uzatılması, yeni personel alım önerilmesi, yeni hizmetlerin oluşturulması için üçüncü taraflarla sözleşmeye dayalı iş ve etkinlik yapmak, sübvansiyonlar, burslar vermek anlaşmalar yapmak, ekipman ve altyapı harcamaları olmuştur.

5.2.Barselona İlçeleri ve İlçeler Arasında Katılımcı Bütçe Tahsisatlarının Belirlenmesi

Barselona Belediye Meclisi 2020 yılında katılımcı bütçe genelgesini onaylamış ve Belediye faaliyet Programına katılım süreçleri düzenlenmiştir. Belirlenen katılımcı bütçe rakamlarının ilçeler arasındaki nasıl dağıtılacağı konusu uzun tartışmalar sonrasında karara bağlanmıştır.

Hangi ilçenin ne kadar tahsisat alacağını belirlemek üzere bir ölçüt geliştirilmiştir. Kriterler Tablo-1’de gösterilmiştir. Bu ölçüt iki ana temele dayanır. Birincisi asgari olarak her ilçeye eşit düzeyde verilecek olan paydır. Herhangi bir kriter uygulamadan katılımcı bütçeye ayrılan payın %50’si 10 ilçe arasında paylaşılmaktadır. İkinci kriter ise

ilçelerin nüfusları, kişi başına düşen harcanabilir aile geliri, nüfus yoğunluğu, yaşam beklenti süresi ve ilçenin yüzölçümüne göre pay verilmesi esasıdır.

Tablo-1: Barselona İlçeler Arası Katılım Bütçe Paylarının Dağıtım Ölçütleri

Şehrin 10 ilçesi arasında eşit dağıtım Miktarı		% 50
Demografik ve Sosyo- Ekonomik Bölgesel Kriterler	İlçelerin Nüfusları	% 15
	Kişi başına düşen harcanabilir aile geliri	% 10
	Net nüfus yoğunluğu	% 10
	Yaşam Beklentisi	% 10
	İlçenin yüzölçümü	% 5

Kaynak: Decidim.Barcelona (2023), Meet Barcelona (2023), Barcelona City Hall (2022)

Ancak 14 Mart'ta Covid-19 tedbirleri devreye girince süreç duraklatılmış ve bir yıl sonra yeni düzenlemeler yapılarak 2021 Mart ayından itibaren devam etmiştir. Pandemi döneminde projelerde ortaya çıkan gecikmeler nedeniyle projelerin gerçekleşme yüzdelerine bakarken bu durumun da göz ardı edilmemesi gerekir. Katılımcı bütçeleme sürecinde 10 İlçe ve 73 Mahalle ve dağıtım kriterleri sonrasında aldıkları tahsisat miktarları Tablo-2 de gösterilmiştir.

Tablo-2. Barselona'nın İlçeleri, Mahalleler ve Katılımcı Bütçe Tahsisat Miktarları

İlçe Adı	Alan km ²	Nüfus	Yoğunluk	Katılımcı Bütçe €	Mahalleler
Ciutat Vella	4.49	111,290	24,786	3.400.000	<u>Barceloneta, Gotic, Raval, Sant Pere, Santa Caterina ve Ribera</u>
Eixample	7.46	262,485	35,185	3.000.000	Fort Pienc, Sagrada Família, Dreta de l'Eixample, Antiga Esquerra de l'Eixample, Nova Esquerra de l'Eixample, Sant Antoni
Sants- Montjuic	21.35	177,636	8,320	3.600.000	Poble Sec - Parc Montjuic, Marina del Prat Vermell, Zona Franca, Marina de Port, Font de la Guatlla, Hostafrancs, Bordeta, Sants – Badal, Sants
Les Corts	6.08	82,588	13,583	2.000.000	les Corts, Maternitat i Sant Ramon, Pedralbes
Sarria Sant Gervasi	20.09	140,461	6,991	2.200.000	Vallvidrera, Tibidabo ve Planes Sarria, Sant Gervasi – Bonanova, Sant Gervasi – Galvany, Putxet ve el Farró, les Tres Torres,
Gracia	4.19	120,087	28,660	2.400.000	Vallcarca and the Penitents, Coll, Salut, Vila de Gracia, Camp d'en Grassot ve Gracia Nova
Horta- Guinardo	11.96	169,920	14,207	3.200.000	Horta-Guinardo, Baix Guinardo, Can Baro, Guinardo, Font Fargues, Carmel, Montbau, Teixonera, Sant Genis dels Agudells, Vall d'Hebron, Clota, Horta
Sant Andreu	6.56	142,598	21,737	3.000.000	Baro de Viver, Trinitat Vella, Bon Pastor, Congrés ve Indians, Navas, Sant Andreu, Sagrera
Sant Marti	10.80	221,029	20,465	3.600.000	Besos -Maresme, Clot, Camp de l'Arpa del Clot, Diagonal Mar ve Poblenuo sahili, Provençals del Poblenuo, Poblenuo, Poblenuo Parkı ve Lagünü, Poblenuo

Olimpiyat Köyü, Sant Martí de Provençals,
Verneda ve La Pau,

(*) Monjuic ve Zona Franca komşu olmasalar da Sants-Montjuic ilçesinin bir parçasıdır.

Kaynak: Decidim.Barcelona (2023), Meet Barcelona (2023), Barcelona City Hall (2022) , City Population (2012) , Demographia (2023) faydalanılarak tarafımızdan hazırlanmıştır

Barselona kentinin 10 ilçesi ve temel özelliklerine baktığımızda 110.000'den fazla nüfusu ile Eski Şehir (**Ciutat Vella**) bölgesi, Sant Martí ile birlikte en yüksek net nüfus yoğunluklarına sahiptir. Şehir sakinlerinin %6,6'sını barındırmaktadır. Barselona'da erkek nüfusun daha fazla olduğu (%54,1) tek bölgedir. Bu bölgede her dört kişiden üçü 16-64 yaş aralığında çalışma çağındadır ve yaşlılık oranının şehirde en düşük olduğu yerdir. Göçmen nüfusun en yoğun yaşadığı ilçedir. Bu ilçede yaşayan yabancı sayısı İspanyol vatandaşı sayısından daha fazladır. Yabancılar içerisinde ise Pakistan, İtalyan ve Bangladeşliler çoğunluktadır (%52,6). Gelir düzeyi Barselona ortalamasının altındadır ve 10 mahalle içerisinde gelir düzeyi en düşük olan ilçedir. Buna karşın üniversite mezunu kişi sayısı kent ortalamasına yakındır. Bu bölgede sosyal hizmetlere olan talep ilk sırada yer almaktadır. Bu bölgede çok sayıda otel işletmesi yer alır, şehrin anıtsal, kültürel ve tarihi tesislerinin en yoğun olduğu bölgedir (Barcelona City Hall 2022 a).

Yaklaşık 270.000 nüfuslu **Eixample**, şehir nüfusunun %16,2'sinin yaşadığı Barselona'nın en fazla nüfusa sahip ilçesidir. Bu bölgede yaşayan yabancıların ağırlığı, AB vatandaşları ve Çinlilerden oluşmaktadır. Yaşlı nüfusun en fazla olduğu ikinci ilçe ve doğum oranının en düşük olduğu ilçedir. Gelir düzeyi ortalamanın üzerindedir ve nüfusun eğitim düzeyi yüksektir. Faaliyet alanı ofisler ve ticarete yoğunlaşmıştır. ilçe otel işletmelerinin %40'ından fazlasını barındırmaktadır. Kişi başına en düşük kentsel yeşil orana sahiptir (Barcelona City Hall 2022b).

187.000'den fazla nüfusu ile **Sants - Montjuic** bölgesi, şehir nüfusunun %11,3'üne ev sahipliği yapmaktadır. İlçedeki yaşlı nüfusun toplam nüfusa oranı Barselona kent ortalamasına yakındır. Bölgede yaşayan yabancılar İtalyan, Pakistan ve Çinli ağırlıklıdır. Gelir düzeyi ve eğitim düzeyi kent ortalamasının altındadır. Gelir düzeyi ve eğitim düzeyi kent ortalamasının altındadır. Ekonomik faaliyet olarak Serbest Ticaret Bölgesi'ndeki lojistik alanın ağırlığı nedeniyle bu sektörde yoğun bir uzmanlaşma görülmektedir. Bölge, önemli müze tesislerine, kültür ve sivil merkezler ağına sahiptir (Barcelona City Hall 2022c).

Les Corts bölgesi, 81.500'den fazla nüfusu ile toplam nüfusun yalnızca % 4,9'u nu oluşturmaktadır. Şehirdeki nüfus ve nüfus yoğunluğunun en düşük olduğu ilçelerden biridir. Nüfusun dörtte birinden fazlası 65 yaş üzerindedir. Yabancı nüfusun ağırlığı, AB uyruklu ve

Çinlilerden oluşmaktadır. Nüfusun gelir düzeyi ve eğitim düzeyi yüksektir. Nüfusun % 45'ten fazlası üniversite eğitimi almıştır. Ekonomik faaliyetlerde eğitim, ticari ofisler, spor tesisleri ön plana çıkmaktadır İlçe sakinlerinin ilçelerinde yaşamaktan duydukları memnuniyetin en yüksek olduğu ilçedir (Barcelona City Hall 2022d).

150.000'den az nüfusa sahip olan **Sarria-Sant Gervasi**, şehir nüfusunun % 9'una sahiptir ve Barselona'nın en az nüfus yoğunluğu olan ilçesidir. 0-15 yaş çocuk nüfusunun (%16,2) ve yaşam beklentisi 86,2 yıl ile en yüksek olduğu ilçedir. Yabancı nüfusun ağırlığı, Les Corts ile beraber şehirdeki en düşük olan ilçedir ve ağırlıklı olarak AB ve ABD uyruklu kişiler yaşamaktadır. Yaşayanların yarısından fazlasının üniversite eğitimi veya yüksek öğrenim bitirdiği ilçe, Barselona'da nüfusun gelir ve eğitim düzeyinin en yüksek olduğu ilçedir. İşsizlik oranı on ilçe içinde % 3,2 ile en düşük olanıdır. İlçe arazisinin yarısından fazlası orman ve park alanından oluşmaktadır. İlçedeki başlıca ekonomik faaliyetler ticari ofisler, eğitim ve sağlık alanlarındaki uzmanlaşmış kuruluşlardan oluşmaktadır (Barcelona City Hall 2022e).

123.000'den fazla nüfusuyla **Gracia** bölgesi, şehir nüfusunun %7,4'ünün yaşadığı ilçedir. Yaş yapısı Barselona ortalamasına benzer, genç nüfusun göreceli ağırlığı biraz daha düşüktür ve 65 yaş ve üstü nüfusun ağırlığı daha fazladır. Doğum oranı şehir ortalamasının üzerindedir Kadınlarda yaşam beklentisi 89 yıl ile on ilçe arasında en yüksek olanıdır. Yabancı nüfusun ağırlığı, Barselona ortalamasının altındadır ve ağırlıklı olarak AB ve İngiltere uyruklulardan oluşmaktadır. Gelir düzeyi ve eğitim düzeyi şehir ortalamasının üzerindedir. Barselona'ya göre daha az araç daha çok bisiklet ve motosiklet bulunur. Sağlık hizmetleri de çok önemli bir nispi ağırlığa sahiptir. Ticari faaliyetlerde uzmanlaşmış bir ilçedir (Barcelona City Hall 2022f).

Yaklaşık 174.000 nüfusuyla **Horta-Guinardo** ilçesi, şehir nüfusunun %10,5'ini temsil etmektedir. Ortalamanın altında nüfus yoğunluğu vardır. Yaşlı nüfus ağırlıktadır. Bölgede yaşayan yabancı nüfusu içinde Güney Amerika uyrukluları çoğunluktadır. Gelir düzeyi şehrin bütününden daha düşüktür. Yüksek öğrenim düzeyi de ortalamanın altındadır. Sosyal hizmetlerle ilgili yardım talebinin en yüksek olduğu ilçedir. (Barcelona City Hall 2022g).

Nou Barris ilçesi, 173.500'den fazla nüfusuyla şehir nüfusunun %10,5'ini oluşturmaktadır. Ortalamanın üzerinde nüfus yoğunluğu vardır. Yaş dağılımında, çocuklar ve gençler ile yaşlılar görece daha fazla ağırlığa sahiptir. Yabancı nüfusun ağırlığı, Barselona'dan daha düşüktür. Güney Amerika, Pakistan ve Fas'tan gelenlerin yaşadığı bir bölgedir. Gelir düzeyi tüm mahallelerinde ortalamanın altındadır. Ayrıca yüksek öğretim düzeyi on ilçe arasında en düşük

ve tahmini işsizlik oranı en yüksek olanlardan biridir. Sosyal hizmet bakımına olan talep yüksektir (Barcelona City Hall 2022h).

151.500'den fazla nüfusu ile **Sant Andreu** bölgesi, ortalamanın üzerinde nüfus yoğunluğuna sahip olmakla birlikte, toplam nüfusun %9,1'ini barındırmaktadır. Nüfus içerisinde çocuk ve gençlerle yaşlılar nispeten daha yüksek bir ağırlığına sahiptir. Yabancı nüfusun ağırlığı ortalamadan daha düşüktür. Ağırlıklı olarak Çin, Pakistan ve İtalya'dan gelenler yaşamaktadır. Üniversite eğitim seviyesi ve ortalama gelir düzeyi kent ortalamasının altındadır. Endüstriyel ve ticari faaliyetlerin ön planda olduğu bir bölgedir (Barcelona City Hall 2022i).

Sant Marti İlçesi, 241.000'den fazla nüfusu ile nüfusun %14,5'inin yaşadığı ilçedir. Şehrin en kalabalık bölgelerinden biridir ve şehirdeki en yüksek nüfus yoğunluğuna sahiptir. Çocuk ve genç nüfus nispi olarak daha yüksek bir ağırlığa sahiptir. Yabancı nüfusun ağırlığı, ortalamadan daha düşüktür. İtalyanlar, Çinliler ve Pakistanlıların daha ağırlıklı yaşadığı bir bölgedir. Gelir düzeyi ve üniversite eğitim düzeyi şehir değerinin altında olan bir ilçedir. Sosyal hizmetlere olan talep yüksektir. Güçlü bir sanayi ve lojistik uzmanlığına sahip, ticari hareketliliği ve ofis ağırlığı ile Barselona ortalamasına çok yakın bir bölgedir. (Barcelona City Hall 2022j).

Barselona geneline bakıldığında yabancı nüfusun fazlalığı dikkat çekmektedir. Yabancı yerleşimcilerin en yoğun yaşadığı semtler, Eixample, Ciutat Vella ve Sant Martí gibi merkezi konuma sahip ilçelerdir. Bu ilçeler Barselona'da ikamet eden yabancıların neredeyse yarısına (%48,01) ev sahipliği yapmaktadır. Grubun en başında 56.257 yabancıların ikamet ettiği Eixample bölgesi gelmektedir. En az yabancıların bulunduğu yer 10.347 kişiyle Les Corts ilçesidir. Barselona'nın yabancı sakinleri şehrin her yerine dağılmış durumdadır. Barselona'nın 73 mahallesinin tamamında Kolombiya, Honduras, Bolivya, Venezuela, Ekvador, Küba, İtalya ve Fas uyruklu yabancılar bulunmaktadır. Yabancı uyruklular arasında en az dağınık yaşayan Nepallilerdir ve 62 mahallede yaşamaktadırlar. Eski kentte yer alan Raval mahallesinde yaşayanların yaklaşık %51'i yabancı uyrukludur. Raval aynı zamanda yabancı uyrukluların İspanyollardan fazla olduğu mahalledir. Barselona, nüfusunun 2018 verilerine göre %18,52'si yabancı uyruklulardan oluşmaktadır. Barselona'da en büyük yabancı uyruklu grup İtalyan'lardır. 31.500 İtalyan'ın yaşadığı Barselona'da en büyük ikinci yabancı uyruklu topluluk, 20.555 (% 6,81) ile Çinlilerdir. Üçüncü sırada, Pakistan uyruklular 19.240 (% 6,38) yer almaktadır. Bu anlamda turistler de eklendiğinde Barselona sokaklarında yabancı ağırlıklı bir görüntü çıkmaktadır. Barselona yıllık olarak nüfusunun altı katından fazla turist konuk etmektedir. Bu sayı yıl boyunca eşit olarak dağıtılsa, günlük yaklaşık 27.500 turist anlamına gelmektedir. Barselona'da yaşayan 50 kişiden dokuzu İspanya'da doğmamıştır. Barselona

nüfusunun cinsiyet dağılımına bakıldığında, kadın nüfusu (%52,2) erkek nüfusundan (%47,8) fazladır.

5.3. Barselona Katılımcı Bütçe Sisteminin Aşamaları

Barselona sakinleri 2020-2023 yılları için Belediye Faaliyet Programları ve stratejik planlama ile uyumlu olmak koşuluyla yönetmelikle belirlenmiş konularda belediye bütçesinden tahsis edilen 30 milyon avronun kullanımını belirleyecek katılımcı bütçeleme sürecine katılım sağladılar. Barselona'da ilk kez uygulanan öncü bir doğrudan demokrasi deneyimi çerçevesinde sakinlerine hangi projelere yatırım yapmak istediklerine karar verebilmeleri için olanak yaratılmıştır. Tablo-3'de katılımcı bütçeleme sürecinin aşamaları gösterilmektedir. Kentin tüm sakinleri ile orada ikamet etmemesine rağmen kent gerçeğiyle ilgili katkı sağlamak veya tartışma açmak isteyenler başlangıç aşamasında katılım sağlayabilirler. Katılımcı bütçeleme sürecinde resmi katılım platformu olan "Decidim Barcelona"ya 14 yaşından büyük kişiler kayıt yaptırabilir ve ihtiyaçların tartışılacağı ve yatırım projelerinin sunulacağı yüz yüze toplantılara da katılabilirler. Bu süreçte sokaklarda, meydanlarda ve belediye tesislerinde de gezici katılım noktaları oluşturulmaktadır. Platformun yanı sıra tematik veya bölgesel toplantılar, kamusal alanda mobil katılım noktaları aracılığıyla teklifler iletilebilmektedir. Önceki aşamada alınan teklifler, uygulanabilirliklerini doğrulayan teknik bir değerlendirmeye tabi tutulur. Hükümetin stratejik öncelikleri ile uyumlu olup olmadığını belirlemek için bir değerlendirme de yapılır. Projelerin somutlaştırılması aşamasında, konut sakinleri ve proje alanlarında uzman belediye personeli arasında projelerin detaylarının konuşulduğu çalışma toplantıları düzenlenmektedir. Bu aşamaların herhangi bir noktasında katılım sağlamak mümkündür. Önceki aşamada alınan teklifler, uygulanabilirliklerini doğrulayan teknik bir değerlendirmeye tabi tutulur. Hükümetin stratejik öncelikleri ile uyumlu olup olmadığını belirlemek için bir değerlendirme de yapılır. Projelerin somutlaştırılması aşamasında, konut sakinleri ve proje alanlarında uzman belediye personeli arasında projelerin detaylarının konuşulduğu çalışma toplantıları düzenlenmektedir.

Tablo-3 Barselona Katılımcı Bütçe Sistemi: Süreç ve Aşamalar

Projelerin Tartışılması ve Toplanması	
Şubat 1. Hafta Mayıs 3.Hafta	Katılımcı bütçenin yatırım projelerinin tartışılması ve toplanmasına yönelik aşamadır
Sektörel veya Bölgesel Toplantılar. https://www.decidim.barcelona/users/sign_in adresinde üyelik sonrası takip edilebilir. Katılım sağlanabilir.	
Kamusal alanda mobil katılım noktaları https://www.decidim.barcelona/users/sign_in adresinde üyelik sonrası takip edilebilir.	

Yatırım projeleri “Decidim” platformundan üyelik sonrası sunulabilir. Her kişi veya kuruluş en fazla üç yatırım projesi sunabilir.	
Projelerin Teknik Değerlendirmesi	
23.05.2020 - 18.03.2021	Mart 2020’de Pandemi nedeniyle kesintisine uğrayan süreç Mart 2021’de kaldığı yerden devam etmiştir.
Başvurusu tamamlanan projeler, başvuru koşullarına uygunluk ve teknik olarak uygulanabilir olup olmadığı açısından teknik bir değerlendirmeye tabi tutulmaktadır	
Hiçbir aşamada siyasi bir değerlendirme yapılmamaktadır. Bir dizi teknik kriter açısından incelenmektedir.	
Bu kriterler şunlardır; • Ekonomik olarak ölçülebilir olmalı ve ekonomik sınırlar içinde olmalıdır.• Anlaşılabilir ve teknik olarak uygulanabilir olmalıdırlar.• Mevcut yasalara uygun olmalıdır.• Belediye faaliyeti kapsamında olmalıdır.• En azından bir belediye faaliyet planı içerisinde yer alan faaliyetle ilgili olmalıdır.• Bir ilçenin etki alanı içinde olmalıdır.• Sürdürülebilir bir proje olmalıdır.• Barselona Kent Konseyi tarafından imzalanan politikalara, programlara, planlara, onaylanmış kentsel projelere veya sözleşmelere aykırı olmamalıdır.• Bireysel ve toplu hak ve özgürlüklere, demokratik değerlere ve insan haklarına aykırı olmamalıdır.• Projenin yürütülmesi belirli bir sağlayıcıya bağlanmamalı veya koşullu olmamalıdır.• Tesislere atıfta bulunan projeler, tesisin amacı, kullanımını ve işlevselliği ile tutarlı olmalıdır.• Kamusal alan müdahale ve iyileştirme projeleri sosyoekonomik seviye açısından olumlu sonuçlar önermelidir.	
Projelerini sunan kişi veya kuruluşlar sistemde etkinleştirilmesinden sonra gerçekleştirilen teknik incelemeye ilişkin açıklama talep edebilirler.	
Kişi veya kuruluşlar uygun gördükleri takdirde projelerini geri çekebilirler.	
Destek Toplayarak Önceliklendirme	
Mart 3.Hafta Mayıs ilk Hafta	Teknik değerlendirme yapıldıktan sonra, uygulanabilir bulunan projeler kent sakinlerinden destek isteyebilirler.
Bu aşamada şehir sakinleri “Decidim.Barcelona” platformunda bir kullanıcı hesabın açarak sistemi kullanabilirler.	
Bunun için 14 yaşında veya daha büyük olma Barselona’da kayıtlı olmak gerekir. Bölge sınırlaması olmaksızın minimum 2 ve maksimum 10 projeye destek verebilirler.	
Mahalleler arasında dengeyi garanti eden bölgesel dağılım kriterleri uygulandıktan sonra her ilçede en fazla desteği alan 20 proje finale kalır ve son oylamaya katılabilir.	
En çok desteklenen 20 projenin ilçe bütçesinin 1,5 katına ulaşamaması durumunda, bu miktara ulaşılmıyacak kadar (destek sırasına göre) daha fazla projeye öncelik verilir.	
Projelerin Tamamlanması	
Haziran 1. Hafta Temmuz 1. Hafta	Her ilçede en çok desteği alan projelerin belediye görevlileri ve vatandaşların bir araya gelmesiyle son halinin verilmesi.
Teknik doğrulamayı geçen projeler, vatandaş desteği ve önceliklendirmesi sonrasında her ilçede 20 projeye öncelik verilir.	
Nisan 2. Hafta ile Mayıs 1. Hafta sonuna kadar vatandaşlar ile belediye personeli arasında proje kapsamına göre yatırım projelerinin belirlendiği bire bir toplantılar yapılır. Bu aşamanın ilk amacı, projeyi ayrıntılı olarak inceleyerek maliyetini doğru tespit etmektir. Bu karar vericilere ve ileride proje uygulamak için seçilmesi durumunda uygulamacılara kolaylık sağlayacaktır. Ayrıca belediye ekibi ve proje sunanların bir arada çalışmasını kolaylaştıracaktır.	
Sunulan projeler net şekilde anlaşılır ve olası değişiklikler başlangıçta yapılır. Projenin uygulanabilirliğini garanti altına alacak şekilde uyarılma ve değişiklikler yapılabilir. Olası	

sorunlar proje uygulanmadan önce öngörülür ve uzlaşma sağlanır. Bu aşamaya gelen projelerin tüm bilgileri projelerin oylanması aşaması için kamuoyuna sunulur.	
Son Oylama	
10.06.2021- 20.6.2021	Son oylama aşamasında vatandaşlar her ilçede nihai olarak gerçekleştirilecek projeleri seçerler.
Son oylama'da 14 yaşında veya daha büyük, Barselona'da kayıtlı kişiler şehrin en fazla 2 semtindeki projeler için oy kullanabilirler. Bu oylardan bir tanesi kendi ikametgâhının olduğu bölge olmak zorundadır. Diğerini istediği bir bölgeden seçebilir.	
Her ilçede en az 2 projeye oy verilir. Kent Sakini ilçeye ayrılan bütçe bitene kadar uygun gördüğü kadar projeye oy verebilir. Ancak, oy kullanmak için bütçe tahsisatının tamamını tüketmesi gerekmez.	
Oylama Haziran ayının 2.ve 3. Haftasında gerçekleşmektedir.	
Sonuçların Açıklanması ve Duyurulması	
Haziran 3. Hafta Haziran 4. Hafta	Katılımcı sürecin sonuçlarının açıklanıp, raporlanarak dağıtıldığı aşamadır.
Oylama sonuçları Haziran ayı üçüncü haftasında düzenlenen bir basın toplantısı ile açıklanır.	
Kentın uygun görülen mekânlar ve yazılı veya görsel çevrimiçi ve çevrimdışı katılım araçlarıyla da bilgilendirme yapılır.	

Kaynak: Barselona Kenti Katılımcı Bütçe Resmi Sitesi olan “Decidim.Barcelona” ‘da yer alan bilgiler ışığında <https://www.decidim.barcelona/processes/PressupostosParticipatius/steps> sitesinden faydalanılarak tarafımızca düzenlenerek tablolştırılmıştır.

2021 Mart ayına kadar gerçekleşen teknik değerlendirme aşamasından geçmiş projeler arasından nihai oylama ile seçim tamamlanmıştır. Covid-19 nedeniyle ortaya çıkan acil sağlık durumunun ardından, katılım sürecinin ilk programında, katılım sürecinin aşamalarında değişiklikler olmuştur. 10- 20 Haziran 2021 tarihleri arasında yapılan projelerin nihai oylaması aşamasında kent sakinleri, birisi ikamet ettikleri kayıtlı bölge olmak üzere iki bölgede sunulan yatırım projeleri için oylamaya katılım sağlamıştır. Her ilçede en az 2 projeden başlayarak, ilçeye ayrılan toplam bütçe bitene kadar uygun gördüğünüz kadar projeye oy verebilmek mümkün kılınmıştır. Ancak oy kullanmak için ayrılan bütçenin tamamının kullanılması şart olarak sunulmamıştır.

İnternet bağlantısı olan herhangi bir cihazdan “Decidim.Barcelona” üzerinden oy kullanılabilir. Oy kullanmak için Belediye Kütüğünü kontrol ederek ve cep telefonuna gönderilen bir SMS koduyla çifte doğrulama sistemi aracılığıyla kimlik doğrulaması gerektirmektedir. Bunun yanında oylamaya katılan kişiye eşlik edecek bir ekibin olacağı yüz yüze oylama destek noktalarından da oy kullanılabilir. Oylama tamamen anonimdir. Oylama sistemi başlangıçta Belediye Kütüğündeki kaydı kontrol etmekte olup oy kullanırken herhangi bir kişisel bilgi depolamamakta ve kaydedilmemektedir. Oylamanın gizliliği ve anonimliği garanti edilmektedir. Oylar kişiseldir ve devredilememektedir. Başkaları adına oy kullanmak için o kişinin verilerini kullanmak yasaktır. Tüzel kişiler, kuruluşlar oy kullanamamaktadırlar. Barselona'nın Katılımcı Bütçelerinin bu ilk uygulamasında kâğıt

üzerinde oylama düşünülmemiştir. Oy kullanmak için desteğe ihtiyacı olan kişiler site içi oy kullanma destek noktalarından herhangi birine gidebilmekte ya da yüz yüze oylama için kalıcı destek noktalarından yardım talep edebilmektedir.

Yüz yüze oylama destek noktalarında vatandaşlar katılımcı bütçeleme süreci, oylama prosedürü ve koşulları veya “Decidim.Barcelona”nın işleyişi ile ilgili merak ettiği konuları sorup öğrenebilirler. Katılım platformuna kaydolurken yardım alabilir, oylamaya sunulan projeler hakkındaki bilgileri inceleyebilirler. Kişiler, “Decidim.Barcelona”da oylama sürecine katılmak için teknik destek de alabilmektedirler. Yüz yüze destek noktalarında oy kullanılması durumunda, kişinin kimliğini ve katılım koşullarına uygunluğunu kanıtlamak için belediye sicilinde görünen kimlik belgesini veya Pasaportunu göstermesi ve yaşadığı bölgeyi ispat eden belgeyi sunması gerekmektedir. Şehirde çeşitli tesislere dağıtılmış yüz yüze oylama için 19 kalıcı destek noktası bulunmaktadır. Herhangi bir noktada oy kullanmak isteyen kişi cep telefonu numarasına gönderilecek bir SMS mesajı ile kimlik doğrulaması yapabilmektedir. Ayrıca mobil oylama destek noktaları, gezici ve esnek zaman ve konumlara göre kentin değişik noktalarında yerleştirilmektedir. Mobil noktalar halka açık alanlarda bulunmaktadır. Oylamanın her aşamasına ilişkin Yurttaş Kılavuzu Katalanca ve İspanyolca olarak kent sakinlerine sunulmaktadır.

Oylamaya tabi projeler oylamanın yapıldığı hafta 10 ilçede sergi ile vatandaşa sunulmaktadır. Uygulama aşamasında 10-20 Haziran arasında oylamaya tabi her ilçede var olan toplamda 19 noktada projelerin sergilerini gezerek oy vermek mümkün olmuştur. Kentin oylamaya konu projelere yakın sokak ve meydanlarına büyük totem direkleri konularak, vatandaşların katılımcı bütçeleme projelerini görselleştirmesi sağlanmıştır. Totemlerin yüzlerinden birinde proje hakkında bilgi diğer yüzünde ise ilçedeki oylanabilecek tüm projeleri gösteren bir harita yer almıştır. Ayrıca projeler hakkında daha fazla bilgi içeren “Decidim.Barcelona” web sitesine erişimi kolaylaştırmak için QR kodları da eklenmiştir. Katılımcılar, “Decidim.Barcelona” proje oylama sayfasında, seçtiği/oy verdiği projeleri kontrol edebilmektedirler. Oylama yapıldıktan sonra sistem, oylamanın doğru bir şekilde işlendiğini belirten bir mesaj görüntülemektedir. Oylama ancak en az 2 bölge projesi seçip OY VER düğmesine basıldıktan sonra geçerli olmaktadır. Daha önce oy kullanan bir kişi projeler için yapılan oylama aşamasının son tarihine kadar "oyunu sil ve baştan başla" seçenekleri aracılığıyla verdiği oyu değiştirebilir.

Oylama dönemi sona erdikten sonra, bölgeye tahsis edilen mali tahsisat bitene kadar projeler en çoktan en az oya göre sıralanmaktadır. Katılımcı Bütçeleme süreci oylaması sonucunda uygulanmak üzere seçilen projelerin duyurusu belediye iletişim ve katılım kanalları aracılığıyla yapılarak halka duyurulmaktadır.

5.4.Barcelona Katılımcı Bütçe İzleme ve Denetleme Mekanizmasının İşleyişi

Barcelona katılımcı bütçe sürecinin uygulanmasında izleme ve denetleme aşamasında oluşturulan iki komisyon aracılığıyla süreç yönetilmektedir. Bu komisyonlar “Empara Komisyonu” ve “Katılımcı Süreçler Danışma Komitesi”dir.

Kent Konseyi'ne entegre olan Empara Komisyonu, amacı vatandaş katılımına ilişkin düzenlemelerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerin etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak olan ve vatandaş tarafından öncelikleri belirlenen projelere katılım kanallarının kullanımında iyi uygulamalar yapmak için kurulan bir danışma organıdır. Empara Komisyonu, belediye başkanı tarafından atanan altı kişiden oluşmaktadır. Belediye başkanı bu atamayı yaparken belediye meclisinin (2) hükümet komisyonunun (2) kent konseyinin (1), Ombudsman'ın (1) teklif ettiği kişiler arasından seçim yapmaktadır. Komisyonun başkanı, Empara Komisyonunun teklifi üzerine belediye başkanı tarafından atanmaktadır. Komisyon üyelerinin görev süresi dört yıldır. Yenileme belediye seçimlerinden sonraki ilk yıl yapılır. Görevleri şu şekildedir (Decidim, Barcelona, 2023a):

1. Yönetmelik'ten kaynaklanan katılım haklarının ihlal edildiğini düşünen herkes, haklarının ve meşru menfaatlerinin savunulması için hukuk sisteminin oluşturduğu diğer kanalları da kullanmak hakkı saklı kalmak kaydıyla,Empara Komisyonu'na şikâyette bulunabilir.
2. Empara Komisyonu, sunulan şikâyet üzerine, gerçekleştirilen eylemleri, tespit ettiği bulgularını, katılım hakkının ihlal edilip edilmediğine ilişkin varılan sonuçlara ilişkin tartışmayı ve ihlal edildiyse, durumu anlatan bir rapor yayımlar. Belirli bir idari karar alması için Belediye Meclisine tavsiyede bulunur. Ayrıca Empara Komisyonu, bu yönetmelikte düzenlenen katılma haklarının ihlal edildiği iddiasıyla belediye kararlarına karşı açılan idari itirazları bildirmek zorundadır.
3. Empara Komisyonu, iddia edilen ihlalin gerçekleşip gerçekleşmediğini netleştirmek için, gündeme getirilen sorunla ilgili belediye bilgi ve belgelerine ulaşabilir ve gerekli gördüğünüz veri ve bilgileri belediye kurum ve kuruluşlarından isteyebilir.

4. Belediye Meclisi ve ilgililer, belediye vatandaşı katılımcı kurumlara uygulanan düzenlemelerin yorumlanması veya açıklığa kavuşturulması talebiyle ilgili olarak Empara Komisyonu'na da yazılı olarak görüş alabilirler.
5. Empara Komisyonu, raporlarını oybirliğiyle veya bu mümkün değilse oy çokluğu ile, şikâyet mektubunun veya rapor veya yorum veya açıklama talebinin kendisine ulaştığı tarihten itibaren en geç iki aylık süre içinde düzenler. Eşitlik halinde başkanın belirleyici oyu vardır.
6. Empara Komisyonu tarafından yayınlanan rapor ve tavsiyelerde yer alan kriterlerden farklı olan tüm belediye kararları kanıtlanmalıdır. Empara Komisyonu, eylemlerinin toplandığı bir yıllık rapor hazırlamalıdır.

Katılımcı Süreç Danışma Komisyonu ise katılımcı süreçlerin işleyişini iyileştirmek amacıyla vatandaş katılımı yönetmeliği tarafından oluşturulan bir danışma organıdır. Danışma Kurulu'nun işlevleri, Vatandaş Katılım Yönetmeliği'nde tanımlanan katılımcı süreçlerin en iyi şekilde yürütülmesi konusunda istişari niteliktedir ve aşağıdaki işlevleri yerine getirir;

1. Her belirli katılımcı sürecin önerilen hedeflere ulaşması erişilebilirliği ve toplumsal cinsiyet eşitliğini garanti etmesi için raporlar yayımlamak ve en uygun metodolojiler hakkında tavsiyeler ve önerilerde bulunmak.
2. Katılımcı süreçlerde maksimum çoğulculuk ve çeşitlilik elde etmek için gerekli araçlar ve araçlar hakkında raporlar yayımlamak, tavsiyelerde bulunmak
3. Empara Komisyonu'na bir şikâyette bulunulmadan önce, katılımcı süreç sırasında ortaya çıkan herhangi bir tutarsızlık hakkında açıklama yapması gerektiğinde ve devamında düzenlenen Katılımcı Süreç İzleme Komisyonu'nun talebi üzerine raporlar düzenlemek.
4. Vatandaş Katılım Yönetmeliğinden kaynaklanan diğer işleri yapmak.

Vatandaş Katılımı Yönetmeliği'nin 34. maddesine göre, Belediye Başkanı, Belediye Meclisi, Hükümet Komisyonu ve Vatandaşlar tarafından dijital ortamda önerilen kişiler arasından 6 kişiyi katılımcı süreçlere ilişkin Danışma Komisyonuna seçer. Bu seçimi yaparken, bu süreçlerde uzman olan ve kapsayıcılık, çeşitlilik ve toplumsal cinsiyet konularında bilgisi olan en az üç kadın üyeyi atamak zorundadır. Böylece komisyonda asgari düzeyde cinsiyet eşitliği sağlanmaktadır. Danışma Komisyonu üyelerinin atanma süresi altı yıldır ve görev süresi sonunda yeniden seçilebilirler. Görevlerini yerine getirdikleri süre içinde yaptıkları toplantılar ve hazırladıkları raporlara göre harcırah alırlar.

5.5.Barselona Katılımcı Bütçeleme Sürecinin Sonuçları ve değerlendirilmesi

Bu bölümde katılımcı bütçeleme sürecinin çeşitli aşamalarında elde edilen sonuçlar ve tespitlerimiz yer almaktadır. Tartışma ve proje sunum aşamasında 3 Şubat - 22 Mayıs 2020 tarihleri arasında 1.982 proje sunulmuştur. Projelerin tartışma ve sunum aşamasında 156 müzakere toplantısı düzenlenmiştir. Bu aşamaya 14.637 kişi katılmıştır. Projelerin belediye teknik değerlendirme aşaması 25 Mayıs 2020'den 18 Mart 2021'e kadar devam etmiş ve 1982 projenin 823 tanesi teknik olarak onaylanmıştır. Sunulan projelerin onaylanma oranı %41.5'tir. Bir sonraki aşamada teknik yeterlilik sağlayan 823 proje için oylama ve vatandaşlar tarafından destek verilmesi aşamasına geçilmiştir. Bu süreçte online oylama dışında 138 mobil puanlama noktası oluşturulmuştur. Projelerinin desteklenmesi veya önceliklendirilmesi aşamasına ise 17.763 kişi katılmıştır. Projelerin önceliklendirme sürecinde 204 öncelikli proje seçilmiş ve bu projelerle ilgili vatandaşlar ve belediye personeli arasında projelerin uygulama aşamasında 209 yüz yüze görüşme gerçekleşmiştir. Tablo-4, İlçelere katılan seçmen sayısı oylanan projeler ve seçilen proje sayılarını göstermektedir. Tablo-5 ise seçilen projelerin kategorilere göre dağılımını göstermektedir.

Tablo-4 İlçelere Göre Katılım, Oylama ve Seçilen Proje Sayısı

Bölge	İlçelere Göre seçmen sayısı	Oylanan projeler	İlçelere göre seçilen proje sayısı
Ciutat Vella	4.185	19.697	9
Eixample	9.210	35.023	8
Sants-Montjuic	9.294	34.187	5
Les Cortes	2.743	11.513	8
Sarria-Sant Gervasi	3.206	9.654	6
Gracia	5.794	23.188	8
Horta-Guinardo	5.079	18.486	7
New Barris	3.153	17.556	9
Sant Andreu	4.416	18.905	9
San Marti	7.996	28.419	7
Toplam Genel	55.076 / 39.433	216.628	76

Kaynak: Decidim.Barcelona (2021), Pressupostos participatius 2020-2023 <https://ajbcn-decidim-barcelona.s3.amazonaws.com/decidim-barcelona/uploads/decidim/attachment/file/14189/Presentacio-Pressupostos-Resultats-votacio.pdf>

Nihai oylama aşamasında Decidim platformunda çevrimiçi oy yanında 19 farklı kamuya açık tesiste ve 167 mobil noktada oylama olanağı sağlanmıştır. 10-20 Haziran 2021 tarihlerinde yapılan sonuç oylaması ile Barcelona şehri sakinleri, katılımcı bütçelere tahsis edilen 30 milyon avroyu dağıtmak için 10 ilçede uygulanmak üzere toplam 76 yatırım projesi seçmiştir. Decidim.Barcelona'ya 55.076 kişi kayıtlı olup son aşamada 39.433 kişi oy kullanmıştır. Son oylamaya katılan tekil 39.433 kişi toplam 216.628 oy kullanmıştır. Her katılımcı ortalama 5,6 projeye oy vermiştir. Sürecin ilk aşamasından son aşamasına kadar olan farklı aşamalarda ise Decidim.Barcelona üzerinden 20.772 kişi, yüz yüze 52.718 kişi olmak üzere toplam 73.490 kişi katılım sağlamıştır (Decidim.Barcelona 2021).

Tablo-5'de görüleceği üzere katılımcı bütçeleme kapsamında oylamaya katılan projeler içinde 4 kategori ön plana çıkmaktadır. Bunlar eğitim tesisleri ile ilgili projeler, sokak sağlıklılaştırılması, yeşil alan talepleri ve kamusal alanların iyileştirilmesi projeleridir. Seçilen projelere baktığımızda ise projelerin %18,4'ü eğitim tesisleri ile ilgilidir. Sokak sağlıklılaştırılması projeleri %15,8, yeşil alan talepleri % 14,5 oranı ile sıralanmaktadır. Oylamaya katılma hakkı elde eden 7 sokak mobilya talebinin 6'sı kabul edilmiştir. Çocuk oyun alanları ve mobilite ve bisiklet yolu talepleri de altışar proje ile kabul edilmiştir.

Tablo-5. Kategorilere Göre Seçilen Projeler

Kategoriye göre projeler	Oylamaya Katılan	Seçilen	Seçilen %
Eğitim Tesisleri ve Okul Ortamları	42	14	18,4%
Sokak Sağlıklılaştırma / İyileştirme	38	12	15,8%
Yeşil Alanlar ve Kentsel Bahçeler	21	11	14,5%
Kamusal Alanın İyileştirilmesi	15	5	6,6%
Çocuk Oyun Alanları	12	6	7,9%
Mobilite ve Bisiklet Ağı	11	6	7,9%
Spor Tesisleri ve Alanları	9	4	5,3%
Yakınlık Tesisleri	9	4	5,3%
Sokak Mobilyaları	7	6	7,9%
Asansörler ve Yürüyen Merdivenler	7	0	0,0%
Tarihsel Hafıza	4	1	1,3%
Diğer Ekipmanlar	3	1	1,3%
Belirli Gruplar İçin Olanaklar	3	3	3,9%
Teknoloji	2	2	2,6%
Kültürel Tesisler	1	1	1,3%
Toplam Genel	184	76	100%

Kaynak: Decidim Barcelona Pressupostos participatius 2020-2023 Resultats de la fase de votació

Barcelona resmi katılımcı bütçe sitesinden derlediğimiz verilerle 2023 yılının Haziran ayına kadar projelerin bitme oranları, tahsis edilen bütçe ve katılımcı süreçte aldıkları nihai oy sayılarını Tablo-6'da görmekteyiz. 2023 yılı sonuna kadar bitirilmesi planlanan projelere bakıldığında kent genelindeki projelerin % 60.9'unun bitirilmiş olduğunu görüyoruz.

Tablo-6. Katılımcı Bütçe 2020-2023 Dönemi Seçilen Projeler, Bütçeleri, Projelerin Bitirilme Oranları

İlçesi-Proje Adı ve Konusu	Oy Sayısı	Bitme Oranı	Bütçe (€)
CIUTAT VELLA ESKİ KENT 9 Proje		% 55	3.400.000
Raval'ı Düzenleme	1980	% 40	180.000
Roma Duvarı	1530	% 100	65.000
Place Dels Angelsi Çocuklar için Uyarlama	450	İptal	150.000
Raval Çocuk Oyun Alanı Artırma	1428	% 40	600.000
Gil Okul Ortamı Sakinleştirme	1304	% 40	130.000
Raval'da Mimari Engelleri Azaltma	1261	% 30	785.000
J.Borbo Gezinti Yolunda Bisiklet Şeridi	1224	% 30	920.000
Akdenizde Asitlenme Ölçen Şamandıra	1154	% 30	200.000
Mahalle Derneğine Bilgisayar Hizmet Noktası	1325	% 100	50.000
EIXAMPLE 8 Proje		% 46.9	3.000.000
Esquerra de'Eixample'in yeşil eksen ağını genişletme	2816	% 30	875.000
Arago Caddesi Tanıtım ve düzenleme	2805	% 50	300.000
Tüm çocuklar için erişilebilir Park	2676	% 50	200.000
Esquerra de l'Eixample Sokak sakınleştirme	2516	% 35	380.000
Katalan Meydanında bisiklet Yolu	2332	% 30	600.000
Dr.Letamendi Meydanı Yeşillendirme	2104	% 40	250.000
Okul çevresinde yeşil ve oyun alanı	1738	% 50	120.000
Entance Okul Ortamı Sakinleştirme	1687	% 55	270.000
SANTS – MONTJUIC 5 Proje		% 62.8	3.600.000
İspanya Endüstri Parkı düzenleme	3351	% 50	850.000
Kriket ve az bilinen spor alanları yaratma	2890	%56	1.600.000
Eski Sant sokak sakınleştirme yeniden modelleme	2483	% 50	200.000
Doğa Koruma ve Ekolojik Denge	2413	% 58	850.000
Spor tesislerine çok fonksiyonlu LED ekran	1854	% 100	70.000
LES CORTES 8 Proje		% 53.1	2.000.000
Bisiklet Yolu	1212	% 35	345.000
Travessera ile Vallespir ortam sakınleştirme	1009	% 45	120.000
Bina ve kamusal yerlerde yeşil alan miktarını artırma	908	% 45	472.000
Gençlik Kuruluşlarına destek , Ekipman	819	% 100	52.000
Anglesola-Numància'yı yayalar için iyileştirme	790	% 35	260.000
Les Cortes Basketbol Buluşma Noktası	764	% 100	70.000
Colonia Castells Park İyileştirme	746	% 15	150.000
Longueras Cortes Miguel Kütüphanesi yenileme	600	% 50	540.000
SARRIA - SANT GERVASI 6 Proje		% 62	2.200.000
Via Augusta Bisiklet yolu	1009	% 65	1.100.000
BAlmes Caddesi yayalar için Alan kazanma	946	% 55	340.000
Lurdes Okulu çevre düzenlemesi	698	% 100	50.000
Farró'da Superilla Sessizleştirme	686	% 45	370.000
Topluluk Bahçesi	613	% 45	120.000
Romaniar Caddesi Kentlileştirme	360	İptal	112.500
GRACIA 8 Proje		% 61.3	2.400.000
Daha yeşil bir Gracia	2885	% 65	500.000
Vallcarca-Collserola yol düzenleme	2655	% 100	50.000

Gracia'da karanlık alanlara son	2220	% 60	300.000
Creueta del Coll Havuzunu yenileme ve sağlıklaştırma	1492	% 40	200.000
Okul bahçesi düzenleme ve halka açma	1370	% 100	450.000
Paseo de Sant Joan Çocuk oyun alanı ve çevre mobilyaları	1350	% 40	225.000
Dones Meydanı umumi tuvalet	1348	% 40	150.000
Revolucio Meydanı oyun alanını yenileme	1249	% 40	350.000
HORTA – GUINARDO 7 Proje		% 80.7	3.200.000
Guinardo parkının tarihi bölümünün rehabilitesi	1597	% 35	1.600.000
Escuela de les Aigües'in avlusunun iyileştirilmesi	1442	% 100	185.000
Ronda del Guinardo'da bisiklet yolu	1418	% 100	650.000
Baix Guinardo bahçelerindeki gölü iyileştirme	1374	% 30	300.000
Fargues Ekolojik ve sürdürülebilir alan yaratma	1262	% 100	100.000
Cimany Spor Merkezini mahalle kullanımına açma	1079	% 100	300.000
Sorolla'nın sokak aydınlatması	899	% 100	52.000
NEW BARRIS 7 Proje		% 61.1	3.600.000
Yeniden Ağaçlandırma	1889	% 100	50.000
Can Valent'e kapsayıcı Spor Park	1504	% 30	578.000
Yaşlı Bankları	1455	% 100	50.000
Paseo de Fabra i Puig Bisiklet Yolu	1225	% 30	650.000
Can Valent'e Kentsel Tarım Parkı	1140	% 30	700.000
Trinitat Nova'da Bilgisayar Odaları	1073	% 100	50.000
Rio de Janeiro caddesinin gezinti yolu-kaldırım İyileştirilmesi	985	% 30	275.000
Can Valent'i kurtarma	945	% 100	1.175.000
La Cosa Nostra' terasını genç mekan olarak düzenlemek	827	% 30	50.000
SANT ANDREU 9 Proje		%73.9	3.000.000
La Pegaso parkını iyileştirme	2004	% 50	585.000
Massana Bahçelerinde kapsayıcı park	1564	% 30	525.000
Avenida Meridiana kaldırımını yenileme	1382	% 100	175.000
Palomar eski kentinin sakinleştirilmesi	1133	% 15	400.000
El Sagrer'de kapsayıcı oyun alanı	1090	% 100	193.000
Paseo Fabra i Puig'in kaldırım yenileme	1083	% 100	910.000
R.Llull Okulu'nun ortamını sakinleştirme	1038	%100	85.000
T'acompanyem merkezinde düzenleme	989	% 100	50.000
16 Tesise etkinlik duyuru sistemi	862	% 50	50.000
SAN MARTI 7 Proje		%53.6	3.600.000
Farigola'nın verandasını yeşillendirme	2430	% 100	350.000
Camp de Arpa del Clot'ta sokak düzenleme ve yeniden modelleme	2205	% 35	390.000
Yeni Bahçe Modeli, kent bahçesi	2011	% 30	725.000
Eski deponun toplum kullanımına açılması	1859	% 30	1.000.000
Escola La Pau'da bir mutfak yapımı	1804	% 100	400.000
Escola Pere IV ve Institut Quatre Cantons Sokaklarında Çevre sakinleştirme	1671	% 50	250.000
Poblenou kentsel düzenle ve yenileme	1645	% 30	365.000
TOPLAM		%60.9	30.000.000

Kaynak: Primers pressupostos participatius de Barcelona
Barcelona Resmi Katılımcı Bütçe Sitesi ve Platformu Decidim.Barcelona
ve Barcelona Belediyesi Resmi İstatistik Sitesi verilerinden faydalanılarak tarafımızca oluşturulmuştur.

Tamamı sona eren projelerin ilçelere göre dağılımı şu şekilde olmuştur: Horta – Guinard (5), Sant Andreu (5) , New Barris (4), Ciutat Vella (2) , Les Cortes (2) , Gracia (2), San Martí (2), Sants – Montjuic (1), Sarria - Sant Gervasi (1), Eixample (0). Biten projelere tahsis edilen bütçe miktarı 30 milyon Avro'nun 7.2 milyonudur ve bu oransal olarak %24'e denk gelmektedir. Biten projelerin genelde küçük bütçeli olduğu görülmektedir. Biten projeler arasında en yüksek bütçeye sahip olan proje 1.175.000 Avro ile New Barris ilçesinde Can Valet bölgesinin

dönüşüm projesidir. İlçelerin projelerinin gerçekleşme oranları ise sırasıyla; Horta – Guinard (80,7), Sant Andreu (73,9) , Sants – Montjuic (62,8), Sarria - Sant Gervasi (%62), Gracia (%61,3), New Barris (%61.1), Ciutat Vella (%55) , San Martí (53,6), Les Cortes (53,1), Eixample (46,9)'dir. 31 Aralık 2023 tarihinde sona erecek katılımcı bütçe dönemi sonuna kadar bütün projelerin yetiştirilmesinin mümkün olmayacağı görülmektedir. Pandemi süreci, projelerin uygulama aşamasının başlamasının gecikmesine neden olmuştur. Bu yüzden projelerin bazıları 2024 yılında da devam edecektir.

6. Sonuç

1989 Porte Alegre deneyiminin yarattığı katılımcı bütçeleme rüzgarının etkisi önce Güney Amerika ardından Avrupa'da hızla yayılmıştır. Çok kültürlü yaşam şekline sahip olan Barcelona bu akıma 2020-2023 dönemi içerisinde detaylı bir çalışma ve planlama sonrasında katılmıştır. Barcelona'nın sürece geç katılmasına karşın kendini diğer kentlerden ayıran önemli bir özelliğe sahiptir. Kuruluşların ve kurumların müzakere, karar verme, işbirliği ve ortak tasarım gibi katılımcı süreçleri başlatmasını sağlayan ücretsiz bir açık kaynak platformu olan Decidim'i açık kaynak kodlu şekilde geliştirmesi ve bu platformu ölçeği ne olursa olsun her türlü kuruluşla paylaşarak kopyalanabilir, değiştirilebilir veya paylaşılabilir hale getirmesi sonucunda dünya geninde katılımcılık sürecine çok değerli bir katkı yapmıştır. Bu sayede dünya çapında 300'den fazla şehir ve kuruluş bu platformu kullanmaktadır. Bu platform ilk aşamadan son aşamaya kadar tüm süreçlerin takip edilmesine olanak vermektedir. Böylelikle, Barcelona katılımcı süreçleri kâğıtsız ortamlarda ve tamamıyla dijitalleşmiş araçlarla yürütülmektedir. Bunlar çevrimiçi Decidim platformu, yüz yüze merkezlerde bilgisayar vb. araçlarla oy kullanma noktaları, mobil oy kullanma noktalarıdır. Farklı katılım mekanizmalarının yaygınlaştırılması katılımı kolaylaştırmış ve sürecin ilk aşaması olan bilgilendirme aşaması sonucunda 70 bini aşkın kişi Decidim platformuna katılım sağlamıştır. İlk deneyim için ulaşılan bu rakam gelecek dönemlere dair umutları da güçlendirmektedir. Barcelona modeli uzlaşmaya dayanmaktadır. Burada sözü edilen önce vatandaşın uygulanmasını istediği projeleri seçmesi ve önceliklendirmesi, daha sonra bu projelerin sahipleri ile belediye yetkilileri arasındaki uygulama detayları ve yöntemleri üzerindeki teknik uzlaşmadır. Bu sürecin işlerlik kazanabilmesi için gerekli olan taraflar arası tartışmalar, toplantılar teşvik edilmiş ve uygulanmıştır. Yaşanılan pandemi sürecinde konulan kısıtlamalar bir yıla yaklaşan gecikmeler meydana getirmesine rağmen süreç ısrarlı şekilde devam

ettirilmiştir. Bu Barcelona kentinin katılımcı bütçenin uygulanması konusundaki kararlılığının işaretidir.

2023 yılı sonunda bitecek olan ilk katılımcı bütçe deneyiminde şu ana kadar 10 ilçe 73 mahallede uygulamaya konan 76 projenin % 60,9'u Haziran 2023 ortası itibariyle bitirilmiştir. Bu oranın yıl sonunda yüzde 80'nin üzerinde olması beklenmektedir. Pandemi etkisi nedeniyle yaşanan gecikmeler bazı projelerin 2024 yılında da devam edeceğini göstermektedir. Katılımcı Bütçelemeye Barcelona sakinlerinin gösterdiği ilgi 2. katılımcı bütçe döneminde daha büyük bütçe tahsisi, daha fazla proje sunumu ve oylama sürecine daha yüksek katılım olacağı beklentisini artırmaktadır.

Barcelona gibi yoğun göç alan ve Afrika ve Avrupa arasında stratejik noktada bulunan bir kentte uygulamalar katılımcı bütçelemenin kendini dışlanmış hisseden veya toplumda marjinalleştirilmiş kişilerin sürece dahil edilmesinin ekonomik açıdan katma değer yaratma yanında sosyal uyum konusunda da önemli katkısı olmaktadır. Bu anlamda katılımcı bütçeleme bir yandan demokratikleşme sürecine katkı yaparken diğer yandan kentte yaşayanların taleplerinin öncelikli ve en uygun maliyetlerle yerine getirilmesine olanak sağlamıştır.

Barcelona uygulaması katılımcı bütçeleme toplumun her düzeyindeki kentsel çatışmaları azaltmaya, sosyal uyum ve istikrarı sağlamaya yardımcı olabileceğini göstermektedir. Katılımcı bütçeleme, şehrin tüm kesimlerinin bütçe kaynaklarından faydalanması sonrasında farklı gruplar arasındaki çatışmaları azaltmaktadır. Kamu bütçesi süreci aracılığıyla, toplumun farklı kesimleri diyaloga katılabilmektedirler. Katılımcı bütçeleme yoluyla, toplum ve karar vericiler arasında iletişim kurulmakta ve sosyal, ekonomik ve çevresel politikaların sürdürülebilir gelişimi sağlanabilmektedir.

Kaynakça

- Angelucci, C., Meraglia, S., & Voigtländer, N. (2017). *The Medieval Roots of Inclusive Institutions: From the Norman Conquest of England to the Great Reform Act* (No. w23606). National Bureau of Economic Research.
- Barcelona City Hall (2022) *District Observatory :Statistics and Data Dissemination*, Online Erişim https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes
https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/barris/index.htm
a) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/01_CiutatVella_2022.pdf
b) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/02_Eixample_2022.pdf
c) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/03_Sants_Montju%C3%AFc_2022.pdf
d) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/04_LesCorts_2022.pdf
e) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/05_Sarria_San%20Gervasi_2022.pdf
f) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/06_Gracia_2022.pdf
g) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/07_Horta_Guinardo_2022.pdf
h) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/08_NouBarris_2022.pdf
i) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/09_SantAndreu_2022.pdf
j) https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/districtes/10_SantMarti_2022.pdf
- Boucoyannis, D. (2015). No Taxation of Elites, No Representation: State Capacity and The Origins of Representation, *Politics & Society*, 43(3), 303-332.
- Cabannes, Y. (2023). Another City is Possible with Participatory Budgeting. *University of Chicago Press Economics Books*.
- Cabannes, Y. (2015), The Impact of Participatory Budgeting on Basic Services: Municipal Practices And Evidence From The Field, *Environment and Urbanization*, 27(1): 257-284. <https://doi.org/10.1177/095624781557229>
- Cabannes, Y. (2004), Participatory Budgeting: a Significant Contribution to Participatory Democracy, *Environment and Urbanization*, 16(1): 27-46, <https://doi.org/10.1177/095624780401600104>
- City Population (2012) *Barcelona (Katuluna)* Online erişim: https://www.citypopulation.de/en/spain/cataluna/barcelona/08019__barcelona/
<https://www.citypopulation.de/en/spain/admin/>
- Cols, H(2019) *Who Are the People in Your Neighborhood? Demographics of Foreigners Living in Barcelona*, <https://www.barcelona-metropolitan.com/>
- Decidim.Barcelona (2021) *Pressupostos Participatius 2020-2023*, Online Erişim: <https://ajben-decidim-barcelona.s3.amazonaws.com/decidim-barcelona/uploads/decidim/attachment/file/14189/Presentacio-Pressupostos-Resultats-votacio.pdf>

- Decidim Barcelona (2022) *Reglamento de Participación Ciudadana* Online Erişim: <https://www.decidim.barcelona/processes/ReglamentParticipacio>
- Decidim.Barcelona (2023) Presupuestos Participativos de Barcelona <https://www.decidim.barcelona/processes/PressupostosParticipatius/f/4517/?locale=e>
- Decidim.Barcelona (2023a) *Comissions de Garanties* Online Erişim: <https://www.decidim.barcelona/assemblies/comissions-garanties>
- Demographia (2023) *Barcelona Sub-City Areas: Population & Density* Online Erişim: <http://www.demographia.com/db-barcelonaward.htm>
- Ebdon, C., & Franklin, A. (2004). Searching for a Role for Citizens in the Budget Process. *Public Budgeting & Finance*, 24(1), 32-49.
- Erkul, İ. Ç. (2015). İngiliz Parlamentosu'nun Mutlak Monarşiye Karşı Güç Kazanma Sürecinin Analizi. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 34(2), 131-151.
- Gardiner, Samuel R. (1910), *The History of Nations England*, Vol. XI, The H. W. Snow and Son Company, Chicago.
- He, B. (2011). Civic Engagement Through Participatory Budgeting in China: Three Different Logics at Work. *Public Administration and Development*, 31(2), 122-133.
- Innes, J. E., & Booher, D. E. (2004). Reframing Public Participation Strategies for the 21st Century. *Planning Theory & Practice*, 5, 419-436.
- Kama, S. (2016). Parlamenter Hükümet Sistemi Olarak "Westminster Modeli" Britanya Örneği Üzerine Bir Deneme. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(2), 161-201.
- Keleş, R (1993) "İspanya'da Yerinden Yönetim", *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, C. 2, S. 4, Temmuz 1993, s. 13.
- Kelly, R. M. (1998). An Inclusive Democratic Polity, Representative Bureaucracies, and The New Public Management. *Public Administration Review*, 58(3), 201-208.
- Macrotrends (2022) Barcelona, Spain Metro Area Population 1950-2023 <https://www.macrotrends.net/cities/22525/barcelona/population>
- Meet Barcelona (2023) Points of interest in the city <https://www.meet.barcelona/en/visit-and-love-it/points-interest-city#the-districts>
- MFA (2023) *İspanya'nın Siyasal Gelişimi* Online Erişim: <https://www.mfa.gov.tr/ispanya-siyasi-gorunumu.tr.mfa>
- OECD (2022) Dispelling Myths about Participatory Budgeting Across Levels of Government Online Erişim: <https://www.oecd.org/tax/federalism/participatory-budgeting-note.pdf>
- Ohr, Thomas (2020) *EU Europe's Biggest Startup Hubs in 2020* Online Erişim <https://www.eu-startups.com/2020/11/top-30-europes-biggest-startup-hubs-in-2020/>
- Peña-López, I. (2020). Innovative Citizen Participation and New Democratic Institutions: Catching the Deliberative Wave.
- Rosen, H.S. (2004). Public Finance. In: Rowley, C.K., Schneider, F. (eds) *The Encyclopedia of Public Choice*. Springer, Boston https://doi.org/10.1007/978-0-306-47828-4_21
- Salet, W., Thornley, A., & Kreukels, A. (2003). Metropolitan Governance and Spatial Planning. Comparative Case Studies of European City-Regions Routledge London: Spon
- Sintomer Y. & Herzberg C. & Röcke A. & Allegretti G., (2012) "Transnational Models of Citizen Participation: The Case of Participatory Budgeting", *Journal of Public Deliberation* 8(2). doi: <https://doi.org/10.16997/jdd.141>
- Solsten, E & Meditz, S.W. (1988) *Spain: A Country Study*. Washington: GPO for the Library of Congress, 1988. Online Erişim: <http://countrystudies.us/spain/>
- Souza, C. (2001). Participatory budgeting in Brazilian cities: limits and possibilities in building democratic institutions. *Environment and Urbanization*, 13(1), 159-184.

- State of Tech 21 (2021) *State Of European Technology 2021*, Online Erişim: <https://2021.stateofeuropeantech.com/chapter/executive-summary/>
- Studzieniecki, T., & Meyer, B. (2018). The Role of Consular Corps in the Development of International Cooperation of Polish Cities and Regions. *Economic and Social Development: Book of Proceedings*, 205-214.
- Tanaka, S. (2007). Engaging the Public in National Budgeting: A non-Governmental Perspective. *OECD Journal on Budgeting*, 7(2), 139-177.
- TBMM (2019) *İngiltere Avam Kamarasında Yasama, Denetim ve Bütçe Süreçleri*, Online Erişim: <https://cdn.tbmm.gov.tr/TbmmWeb/Yayinlar/Dosya/1565b3e9-7048-4591-80b2-c8b4dda1f874.pdf>
- Thompson, F. (1953) *A Short History of Parliament, 1295-1642*. U of Minnesota Press.
- Wampler, B., & Avritzer, L. (2004). Participatory Publics: Civil Society and New Institutions in Democratic Brazil. *Comparative Politics*, 36(3), 291–312.
- Wampler, B. (2012). Participatory Budgeting: Core Principles and Key impacts. *Journal of Public Deliberation*.
- Wampler, B. (2000) *A Guide to Participatory Budgeting*. International Budget Partnership.
- Worldmeters (2023) Spain Population, Online Erişim: <https://www.worldometers.info/world-population/spain-population/>